

Comisia de anchetă

privind analiza situației economico-financiare de la Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și rezultatul activității ramurii de transport feroviar pentru perioada 2010-2020

RAPORT

al Comisiei de anchetă privind analiza situației economico-financiare de la
Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și rezultatul activității ramurii de transport
feroviar pentru perioada 2010-2020

I. PREAMBUL

Prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 6/2021 a fost constituită Comisia de anchetă privind analiza situației economico-financiare de la Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și a rezultatelor activității ramurii de transport feroviar pentru perioada 2010-2020, în următoarea componență:

1. LIPSKII Oleg – Președinte al Comisiei;
2. AGACHE Angel – Vicepreședinte al Comisiei;
3. PADNEVICI Corneliu – Secretar al Comisiei;
4. JOLNACI Alexandru – membru al Comisiei;
5. PASCARU Nicolae – membru al Comisiei;
6. FRUNZE Petru – membru al Comisiei;
7. MARIAN Radu – membru al Comisiei;
8. SLUSARI Alexandru – membru al Comisiei;
9. LEUCĂ Ion – membru al Comisiei;
10. HIMICI Igor – membru al Comisiei.

Scopul Comisiei este de a elucida cauzele situației economico-financiare critice la Î.S. „Calea Ferată din Moldova” (în continuare Î.S. „CFM”), a examina eficiența managementului întreprinderii în perioada 2010-2020 și a da un imbold autorităților publice responsabile în depășirea crizei create și nerepetarea acesteia pe viitor.

În activitatea sa, Comisia de anchetă, s-a condus de Constituția Republicii Moldova, Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996, alte acte normative naționale și internaționale menite să asigure o investigație obiectivă și transparentă în raport cu membrii comisiei și persoanele care urmau a fi citate, invitate la audiență.

Astfel, conform prevederilor art. 36 alin.(1) al Regulamentului Parlamentului, Comisia de anchetă citează ca martor orice persoană care dispune de informații despre vreo faptă sau împrejurare de natură să servească la cercetarea cauzei. Nu pot fi citați în cadrul anchetei reprezentanții puterii judecătorești, procuraturii și ai organului de urmărire penală pentru prezentarea informațiilor care ar putea prejudicia corectitudinea judecării cauzelor și/sau confidențialitatea urmăririi penale.

Totodată, s-a ținut cont de aprecierile Curții Constituționale expuse în Hotărârea nr.29/2013, care a constatat că:

- comisiile parlamentare de anchetă au scopul de a constata existența sau inexistența faptelor, însă fără a stabili (cu certitudine) răspunderea contravențională, materială, disciplinară sau penală a vreunei părți;

- este inadmisibil a cita persoane bănuite sau învinuite în dosarele penale și a le audia în cadrul comisiei de anchetă referitor la circumstanțele ce stau la baza acuzației penale. În caz contrar, există pericolul afectării dreptului la tăcere, protejat de art.6 din Convenția Europeană și implicit, al prezumției nevinovăției, prevăzut de art.21 al Constituției Republicii Moldova;

- sunt inadmisibile orice declarații publice (sau făcute în alt mod) prin care se aduc acuzații grave unor persoane concrete, și care nu sunt probate în cadrul unor proceduri strict reglementate de lege;

- constatările, concluziile și recomandările (proponerile) cuprinse în raportul comisiei de anchetă, nu conțin norme de drept, deoarece norma de drept, în sensul Legii nr.780/2001 privind actele legislative, este o regulă socială obligatorie, o prescripție generală, oficială, impersonală și sancționabilă, aplicabilă unei serii întregi de situații concrete.

În vederea clarificării situației economico-financiare a Î.S. „CFM”, Comisia de anchetă a solicitat informații de la Î.S. „CFM” și de la un șir de autorități publice, și anume:

- Agenția Proprietăți Publice;
- Curtea de Conturi;
- Inspekția Financiară;
- Centru Național Anticorupție;
- Serviciul de Informații și Securitate;
- Procuratura Generală și Procuraturile Specializate (Procuratura Anticorupție și PCCOCS);
- Ministerul Afacerilor Interne;
- Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

II. LISTA PERSOANELOR CARE AU FOST LA CONDUCEREA

Î.S. „CFM”

În perioada 2010- 2020, conform informațiilor din actele Inspekției Financiare, Î.S. „CFM” a fost administrată de următoarele persoane:

Gheorghe Efrim, 26 .01.2010 – 19. 05.2010;

Ilie Țurcan, director general de la 16.07.2010 până la 17.03.2011;

Serghei Tomșa, director general interimar de la 17.03.2011 până la 04.11.2011;

Vitalie Strună, director general de la 04.11.2011 până în 20.06.2013;

Serghei Tomșa, directorul interimar de la 20.06.2013 până la 20.08.2013;

Andrei Damașcan, director de la 20.08.2013 până 14.02.2014

Serghei Tomșa, director de la 14.02.2014 până la 09.04.2015

Vladimir Cebotari, director de la 09.04.2015 până la 31.07.2015

Ivan Antoci, director de la 31.07.2015 până la 03.08.2015;

Iurie Topală, director de la 03.08.2015 până la 23.09.2019

Ivan Dragni, director general interimar de la 14.08.2019 până la 04.12.2019

Adrian Onceanu, director general interimar, de la 05.12.2019 – până în prezent

III. DESCRIERE GENERALĂ A SITUAȚIEI ECONOMICO-FINANCIARE A Î.S. „CFM”

A. Componenta de infrastructură

1. Infrastructura feroviară

Lungimea totală a rețelei de cale ferată administrată de Î.S. „CFM” este de 1749 km kilometri din care 1.080 km reprezintă cale principală și 669 km linii de stații și acces. Liniile de cale ferată mai pot fi clasificate în ecartament larg (1.520 mm) și ecartament normal (1435 mm). Î.S. „CFM” dispune de 14 km de ecartament normal.¹

Conform datelor prezentate de Î.S. „CFM” Comisiei de Anchetă numărul de filiale ale întreprinderii și numărul de stații a fost în permanentă scădere (tab. 1)

Tab 1. Numărul de filiale și numărul de stații feroviare pentru perioada 2010-2020

Perioada	Numărul de filiale	Numărul de stații feroviare
31.12.2010	48	89
31.12.2011	47	89
31.12.2012	47	88
31.12.2013	47	87
31.12.2014	47	87
31.12.2015	47	87
31.12.2016	47	87
31.12.2017	45	86
31.12.2018	39	86
31.12.2019	38	86
31.12.2020	38	84

Pe căile ferate moldovene se circulă cu o viteză de maxim până la 90 de km/h, viteza medie fiind de 50 km/h, diferența mare dintre viteza medie și cea maximă este generată de 174 segmente de restricții de viteză, care au o distanță de 340,2 km, această distanță s-a mărit cu 49,8 km în anul 2020 comparativ cu anul 2019, astfel în unele locuri viteza circulație fiind de 5-25 km/ora.²

În ultimi 3 ani a crescut numărul de restricții de la 141 la 174 segmente, iar lungimea acestor segmente a crescut cu 93 km. Majorarea numărului de restricții se datorează lipsei de investiții în reparația curentă a infrastructurii care afectează negativ starea tehnică a materialului rulant și creșterea consumului de motorină.

Lipsa materialului de suprastructură a liniilor și înlocuirea insuficientă a traverselor defecte continuă să fie cel mai slab punct în întreținerea și siguranța circulației trenurilor. La sfârșitul anului 2020 existau 836,1 mii traverse din lemn defecte (putrede), numărul acestora a crescut cu 10,5 mii față de anul 2019, procentul lor a crescut cu 1,3%.

La capitolul traverse de beton armat, la finele anului 2020 existau 157 mii traverse defecte de beton armat, inclusiv 148,4 mii pe calea principală. Numărul acestora a crescut, în comparație cu anul trecut cu 13,2 mii, procentul de traverse defecte de beton armat a crescut cu 0,7%, iar pe calea principală cu 0,9%.

Datorită traverselor și a barelor pentru schimbătoarele de cale defecte, sunt sistate 385 de linii de stație cu o lungime totală de 170,5 km și 232 de schimbătoare de cale sunt închise pentru circulația feroviară.

Cu suportul Băncii Europene de Reconstrucție și Dezvoltare și a Băncii Europene de Investiții este planificat să fie realizată reabilitarea sectoarelor de calea ferată Bender –

¹ Programul de Dezvoltare al Î.S. „CFM” pentru perioada 2018 – 2031

² Raportul anual al Serviciului Siguranța circulației Feroviare din cadrul Î.S. „CFM”

Basarabeasca, Basarabeasca – Etulia și stației Giurgiulești.³ Acest proiect presupune efectuarea lucrărilor de reparație capitală a 80,4 km de linie ferată, reparație periodică a 152,2 km de linie ferată. Reparații ce sunt vitale pentru infrastructura feroviară.

Serviciu întreținere linii din cadrul companiei deține în dotare două mașini de cale SVP 74 nr. 236 și 237 achiziționate în anul 2013 de către Î.S. „CFM”. Mașinile sunt utilizate pentru tăierea arbuștilor din zona de protecție, efectuarea lucrărilor de excavare, încărcarea și descărcarea materialului nisipos.⁴ Astfel, conform opiniei Comisiei de Anchetă, cele două mașini de cale SVP 74 nu au fost folosite conform scopului pentru care au fost achiziționate și anume pentru instalarea traverselor.

Conform Programului de Dezvoltare al Î.S. „CFM” pentru perioada 2018 – 2031, reieșind din calculele efectuate de către serviciile tehnice ale Î.S. „CFM”, pentru perioada 2018-2024 volumul total al investițiilor necesare pentru modernizarea infrastructurii și a materialului rulant al Î.S. „CFM” este de 646,3 mil. dintre care:

- *Reabilitarea infrastructurii feroviare* - 305,9 mil.euro, inclusiv achiziționarea mașinilor de cale în valoare de 9,4 mil. euro;
- *Modernizarea materialului rulant de tracțiune* - 66,5 mil.euro, inclusiv achiziționarea noilor locomotive magistrale - 45,0 mil.euro și modernizarea locomotivelor de manevră - 21,5 mil.euro;
- *Reînnoirea parcului vagoanelor de marfă* - 202,9 mil.euro, dintre care 31,9 mil.euro pentru reparația capitală și 171,0 mil. Euro pentru achiziționarea vagoanelor noi;
- *Reînnoirea parcului de vagoane de călători* - 71,0 mil.euro, dintre care 30,0 mil.euro pentru achiziționarea de noi vagoane compartimentate și 41,0 mil.euro pentru achiziționarea de vagoanelor de tip deschis.⁵

2. Tracțiune

În prezent, parcul de inventar al locomotivelor pentru activitatea de bază a Î.S. „CFM” numără 145 unități, dintre care 132 sunt administrate de Î.S. „CFM”, iar 13 sunt situate în regiunea transnistreană și nu sunt controlate de întreprindere. Dintre care 120 locomotivele din parcul de inventar au durată de exploatare expirată și 12 Locomotive au fost procurate recent din proiectul BERD.

Structura parcului de locomotive al Î.S. „CFM” :

- Tren Diesel de tip D1 – 8 garnituri, toate cu termenul de exploatare expirat;
- Vagon motor de tip D1 („Матрица”) – 7 unități, toate cu termenul de exploatare expirat;
- Tren Diesel Modernizat de tip D1M – 5 garnituri (sau 10 secții), funcționează 4 garnituri cu termenul de exploatare prelungit până în 2031;
- Locomotive de manevră tip ЧМЗ-3 – 65 de locomotive, toate cu termenul de exploatare expirat;
- Locomotive Magistrale de tip ТЭ10 – 156 de secții de locomotive, toate cu termenul de exploatare expirat;
- Locomotive Magistrale de tip М62 – 4 locomotive, toate cu termenul de exploatare expirat;

³ Raportul privind realizarea în perioada anilor 2018-2020 a Programului de dezvoltare al „Î.S. Calea Ferată din Moldova pe anii 2018-2031.

⁴ Conform Notei Informative din 10.03.2021 prezentată de Vicedirectorul responsabil de Infrastructură tracțiune și material rulant.

⁵ Programul de Dezvoltare al Î.S. „CFM” pentru perioada 2018 – 2031

- Locomotive Magistrale de TE33AC –12 locomotive, recent au fost achiziționate.⁶

3. Vagoanele de marfă

Conform datelor din programul de dezvoltare a Î.S. „CFM” la 01.01.2018 parcul de inventar al vagoanelor de marfă al Î.S. „CFM” enumera 5582 de unități, dintre care 2623 vagoane se aflau în parcul activ, iar 2959 vagoane se aflau în stare inoperabilă și nu erau antrenate în activitatea de transport a întreprinderii.

La începutul anului 2018, dintr-un total de 5582 de vagoane, termenul de exploatare era expirat la 2029 de vagoane, ceea ce reprezintă 36% din parcul de inventar. În perioada anilor 2018-2024 va expira termenul de exploatare pentru celelalte 3487 vagoane. Astfel, numărul de vagoane cu termenul de exploatare valabil în anul 2025 va fi redus până la 0 unități (Tab. 2).

Tab. 2 Expirarea termenului de exploatare a vagoanelor de marfă⁷

Tipul de vagoane (unități)	Termen de exploatare valabil în 2018	Anul expirării termenului de exploatare						
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Acoperite universale	579	32	97	96	84	81	52	21
Descoperite	839	184	396	368	44	24	-	-
Platforme universale	124	16	31	20	23	21	12	3
Platforme fitting	261	23	46	29	51	49	37	26
Cisterne	421	20	42	70	98	100	12	16
Transport ciment	116	-	12	94	10	-	-	-
Cerealiere	716	26	161	173	240	77	39	-
Acoperite tip 918	397	10	237	119	31	-	-	-
Refrigeratoare	-	-	-	-	-	-	-	-
Alte	100	-	2	24	61	13	-	-
TOTAL	3553	311	1024	993	642	365	152	66

Pentru a prelungi termenul de exploatare a parcului de vagoane marfare, Î.S. „CFM” urmează să efectueze reparații capitale cu prelungirea termenului de exploatare a vagoanelor marfare, suplimentar la reparații curente și capitale care sunt efectuate la depouri. Fără reînnoirea parcului de vagoane de marfă, transportul de mărfuri este amenințat din cauza reducerii numărului de material rulant ce poate fi utilizat în procesul tehnologic.

4. Vagoane pasageri

În prezent Î.S. „CFM” a sistat circulația trenurilor de pasageri de pe rutele internaționale în legătură cu pandemia COVID-19, însă acesta nu este unicul motiv care a determinat administrația Î.S. „CFM” să recurgă la această măsură. Conform datelor privind termenul de exploatare a vagoanelor de pasageri, în prezent sunt în total 92 de vagoane de pasageri care pot fi exploatare (Tabel nr. 3)⁸.

Astfel, reieșind din datele prezentate Î.S. „CFM” începând cu anul acesta întreprinderea intră treptat în incapacitate tehnică de a deservi rutele internaționale.

⁶ Raportul privind realizarea în perioada anilor 2018-2020 a Programului de dezvoltare al „Î.S. Calea Ferată din Moldova pe anii 2018-2031.

⁷ Programul de Dezvoltare al Î.S. „CFM” pentru perioada 2018 – 2031

⁸ Programul de Dezvoltare al Î.S. „CFM” pentru perioada 2018 – 2031

Tab. 3 Numărul de vagoane cu termen de exploatare valabil pe ani.

Tip Vagon Pasageri	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Restaurant	1	1	1	1	1	1	1			
Compartimentat (купэ)	21	21	20	4	3					
Clasa Econom (Плацкартный)	70	60	45	35	23	19	19	18	18	18
Total	92	82	66	40	27	20	20	18	18	18

B. Componenta economico-financiară

Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” este o companie unică, care ocupă o poziție strategică în sectorul transporturilor din Republica Moldova, cu impact asupra mai multor aspecte ale dezvoltării socio-economice a țării.

Î.S. „CFM” fiind unica întreprindere care formează sectorul de transport feroviar, pe tot parcursul funcționării sale a concentrat realizarea următoarelor tipuri de activități:

1. activități de producție, inclusiv:
  - activitățile de gestionare a infrastructurii;
  - operațiuni de transport de marfă;
  - operațiuni de transport de călători;
2. activități de reglementare: funcții de control, înregistrare de stat și reglementare;
3. activități de ordin neproductiv cu caracter social: administrarea și întreținerea blocurilor locative, instituțiilor sanitare, sociale și culturale.

Insuficiența fondurilor proprii și bugetare pentru investiții în dezvoltarea întreprinderii au condus la faptul că în perioada 2010-2020, veniturile Î.S. „CFM” din transporturi au scăzut considerabil, fapt care a generat o reducere semnificativă a cotei de piață în favoarea transportului rutier.

Conform datelor prezentate în Programul de dezvoltare pentru perioada 2018-2031 (în continuare Program de dezvoltare), în perioada analizată s-a modificat structura transportului de mărfuri pe tipuri de transport. Ca urmare a insuficienței de fonduri pentru reabilitarea infrastructurii și reînnoirea materialului rulant, traficul feroviar de mărfuri în Moldova a devenit lent și costisitor. În acest sens, a scăzut cota de piață a transportului feroviar în favoarea celui rutier, care este mai rapid și mai competitiv.

Tab. 4 Mărfuri transportate pe moduri de transport

Mărfuri transportate – total, mil. tone ⁹																
Perioada	2000	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Transport feroviar	8,21	11,70	11,01	4,41 ¹⁰	3,85	4,55	4,16	5,43	5,01	4,16	3,49	4,79	4,93	4,27	2,82 ¹¹	
Transport rutier	20,67	24,59	28,78	21,39	23,83	26,01	25,71	30,08	31,91	32,40	33,36	38,00	43,30	44,55	-	

Tab. 5 Parcursul mărfurilor transportate pe moduri de transport

Parcursul mărfurilor – miliarde tone km ¹²																
Perioada	2000	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Transport feroviar	1,51	3,12	2,87	1,06 ¹³	0,96	1,20	0,96	1,22	1,18	0,96	0,79	0,99	1,01	0,94	0,60 ¹⁴	

⁹ Anuar statistic 2020 Transporturi

(https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Anuar_Statistic/2020/18_AS.pdf)

¹⁰ Anuar statistic 2010 Transporturi (<https://statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&id=2193&idc=263>)

¹¹ https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica_19%20TRA_TRA030/TRA030100.px/table/tableViewLayout1/?rxid=9a62a0d7-86c4-45da-b7e4-fecc26003802

¹² Anuar statistic 2020 Transporturi

¹³ Anuar statistic 2010 Transporturi

¹⁴ https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica_19%20TRA_TRA030/TRA030100.px/table/tableViewLayout1/?rxid=9a62a0d7-86c4-45da-b7e4-fecc26003802

Transport rutier	1,09	2,74	2,97	2,71	3,23	3,60	3,95	4,42	4,31	4,22	4,69	5,01	5,29	5,57	-
------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	---

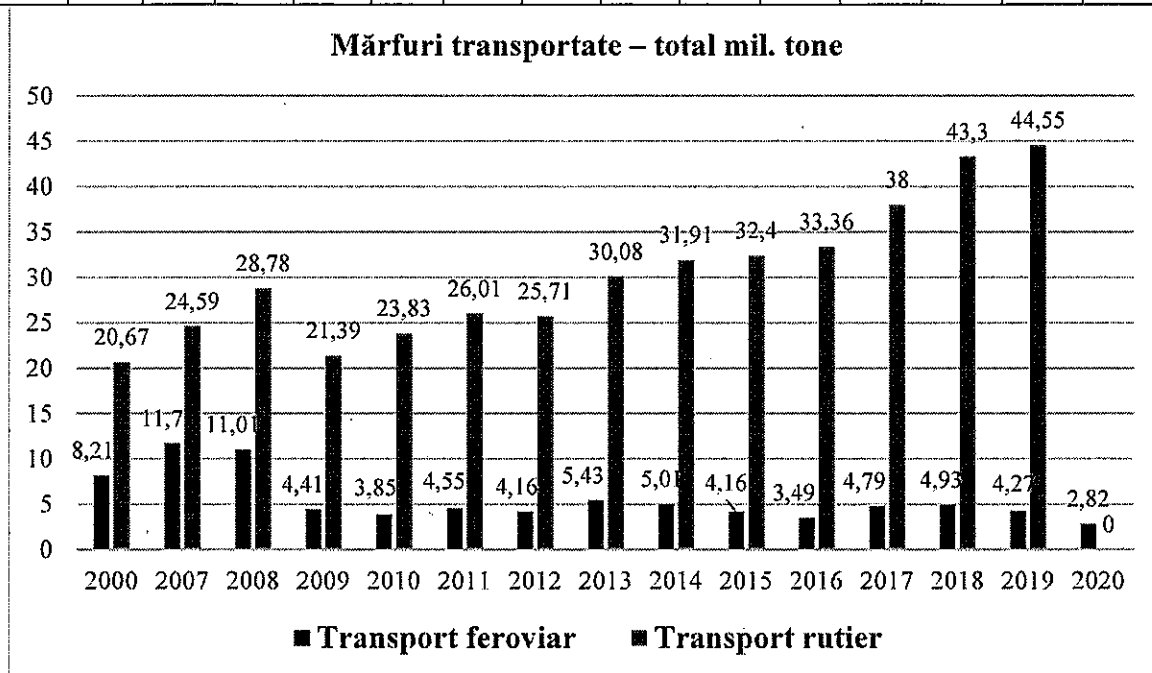

Fig.1. Dinamica volumului total de mărfuri transportate: rutier și feroviar

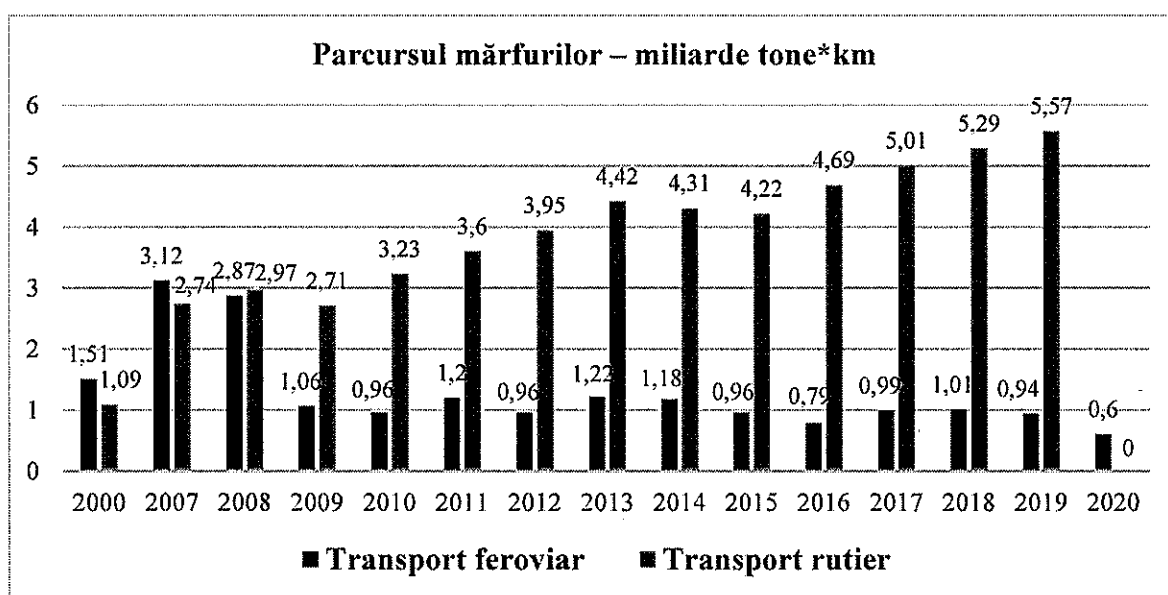

Fig.2. Dinamica parcursului de mărfuri transportate: rutier și feroviar

Conform Programului de dezvoltare, volumul total de investiții necesare pentru modernizarea infrastructurii și a materialului rulant **constituie 644 milioane de euro**.

Pentru a depăși situația dificilă și pentru a asigura funcționarea eficientă și rentabilă a sectorului feroviar în ansamblu, prin Hotărârea de Guvern nr. 1042 din 5 decembrie 2017 a fost aprobată Concepția pentru restructurarea sectorului feroviar și a Î.S. „Calea Ferată din Moldova” pentru anii 2018-2021. Scopul acesteia a fost realizarea procesului de restructurare a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova”. În același context, a fost elaborat Proiectul de reabilitare a infrastructurii feroviare și modernizare a materialului rulant, care implică achiziționarea noilor locomotive diesel și echipamente pentru întreținerea acestora, precum și reabilitarea liniilor feroviare de pe Coridorul de Sud (Bender-Giurgiulești).

Conform Programului de dezvoltare, drept surse de finanțare pentru Proiectul nominalizat au fost prevăzute credite investiționale oferite prin cofinanțare de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și Banca Europeană de Investiții (BEI) în valoare de 102,0 mil. euro, precum și un grant investițional din partea BERD din mijloacele Fondului de Investiții pentru Vecinătate în valoare de 5,0 mil. EURO (NIF Grant).

Conform opțiunilor analizate în Programul de Dezvoltare, s-a ajuns la concluzia că Î.S. „CFM” va fi în măsură să asigure rambursarea împrumuturilor în perioada de prognoză. Din păcate situația reală la care s-a ajuns în prezent arată cu mult mai dificil decât opțiunile analizate.

Datele privind rezultatele financiare ale Î.S. „CFM” în perioada 2010-2020 sunt prezentate în tabelul 4. Astfel, evoluția veniturilor indică faptul că în anii 2010-2019 veniturile întreprinderii au variat între 995 mil. lei și 1391,6 mil. lei. O situație cu totul diferită a fost în anul 2020, când veniturile întreprinderii au scăzut la 648,1 mil. lei. În perioada 2010-2019 cheltuielile întreprinderii au variat între 1048,5 mil. lei și 1366,8 mil. lei. În anul 2020, cheltuielile au scăzut la 876,9 mil. lei.

În rezultatul analizei rezultatelor financiare prezentate de Î.S. „CFM”, se observă că până în 2012, întreprinderea era profitabilă. Începând cu anul 2013, întreprinderea a susținut pierderi financiare considerabile, cu excepția anului 2017 când a fost înregistrat un profit de 7,2 mil. lei. Totuși, este de menționat că în 2017 nu au fost efectuate reparații capitale a liniilor de infrastructura sau a locomotivelor (Tab. 11). Cele mai mari pierderi, au fost înregistrate în anii 2014, 2015 și 2020, acestea fiind de 101,8 mil. lei, 105,2 mil. lei și respectiv 228,8 mil. lei.

Tabelul 6. Rezultatele financiare ale Î.S. „CFM” în perioada 2010-2020

Indicatori, mil. lei	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total venituri	1132,3	1391,6	1349,7	1336,9	1253,6	1196,7	995,2	1161,3	1097,4	1039,4	648,1
Total cheltuieli	1132,3	1332,7	1343,4	1366,8	1355,4	1301,9	1048,5	1154,1	1170,5	1065,9	876,9
Profit net (pierdere neta)	0	58,9	6,3	-29,9	-101,8	-105,2	-53,3	7,2	-73,1	-26,5	-228,8

Analizând rezultatele transporturilor de marfă putem concluziona că cele mai sporite venituri din transportarea mărfurilor a fost în perioada 2013-2015, variind în intervalul de la 663,7 la 692,2 mil. lei. Cele mai scăzute rezultate privind veniturile din transportul de marfă au fost atinse în anii 2012 și 2020, acestea fiind de 512,5 mil lei și respectiv 488,9 mil. lei.

Tabelul 7. Rezultatele din transporturile de marfă

Indicatorii	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mărfuri transportate, mii tone	3852,1	4554	4163,8	5430,6	5008,4	4157,9	3493	4793,9	4928,4	4271	2881,5
Venituri din traficul de mărfuri, mil. lei	568,9	650,1	512,5	666,3	692,2	663,7	580,4	664,5	625,1	625,0	488,9
Costul mediu general pentru transportarea unei tone de marfă, lei	147,7	142,8	123,1	122,7	138,2	159,6	166,2	138,6	126,8	146,4	169,7

În rezultatul analizei informației prezentate de Î.S. „CFM” privind suma încasărilor din utilizarea vagoanelor pentru fiecare an, pentru perioada 2010-2020, se observă că în anul 2020 suma încasărilor respective este cea mai redusă din întreaga perioadă, fiind de doar 43,5 mil. lei. Cele mai mari încasări din utilizarea vagoanelor au fost în 2011 fiind de 173,5 mil. lei. Pentru comparație, în perioada 2011-2019, media anuală a încasărilor din utilizarea vagoanelor a fost de 112,2 mil. lei.

Tabelul 8. Suma încasărilor din utilizarea vagoanelor pentru fiecare an, pentru perioada 2010-2020.

Indicatorii	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Suma încasărilor din utilizarea vagoanelor, mil lei	-	173,5	170,2	81,8	101,4	103,9	72,6	104,8	97,3	104,2	43,5

Analiza rezultatelor transporturilor de pasageri denotă clar că transportul de pasageri aduce pierderi considerabile Î.S. „CFM” (tabelele 7 și 8). Astfel, în toată perioada 2010-2019 transportul de pasageri în trafic suburban și local a adus pierderi anuale ce variază de la 97,5 până la 185,9 mil. lei, sau 1391,3 mil. lei pentru întreaga perioadă (în mediu 139,1 mil. lei pe an). Datele privind cheltuielile/pierderile rezultate din transporturile de pasageri în trafic suburban și local pentru anul 2020 nu au fost prezentate de Î.S. „CFM”.

Tabelul 9. Rezultate transport pasageri în trafic suburban și local

Indicatori	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Numărul de pasageri transportați în traficul suburban și local, mii pers.	3606	3419	3068	2879	3003	2582	1638	1200	1049	516	616
Inclusiv gratuit în temeiul CCM, mii pers.	1607	1560	1503	1393	1447	1260	1104	954	794	287	457
Venituri, mil. lei	10	9,3	9,7	10,6	11/3	12,8	7,1	3,8	3,6	4	2,4
Cheltuieli, mil. lei	141,5	173,3	185,9	171,3	187	166,7	134	107,8	104,5	101,5	-
Pierderi, mil. lei	-131,5	-164	-176,2	-160,7	-175,7	-153,9	-126,9	-104	-100,9	-97,5	-

Mai mult ca atât, din datele prezentate de Î.S. „CFM” rezultă clar că chiar și transporturile de pasageri în trafic internațional au adus pierderi considerabile în perioada analizată. Astfel, anual transportul de pasageri în trafic internațional a adus pierderi întreprinderii de la 52,4 mil. lei la 98,4 mil. lei, totalizând în perioada 2010-2019 suma de 726,1 mil. lei. Datele privind cheltuielile/pierderile rezultate din transporturile de pasageri în trafic internaționale pentru anul 2020 nu au fost prezentate de Î.S. „CFM”.

Conform datelor prezentate de Î.S. „CFM”, încasările anuale din darea în arenda a obiectelor deținute sunt de aproximativ 7,89 mil. lei.

Tabelul 10. Rezultate transport pasageri în trafic internațional

Indicatori	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Numărul de pasageri transportați în traficul internațional, mii pers.	1357	1292,2	1273,1	1213,6	834,5	685,9	620,2	614,0	660,3	645,7	104,0
Inclusiv gratuit în temeiul CCM, mii pers.	21,6	20,8	7,8	8,1	4,2	2,6	3,0	2,9	2,8	2,9	0,2
Venituri, mil. lei	225,5	257,3	261,3	318,4	244,3	198,2	175,7	152,7	148,4	153	21,6
Cheltuieli, mil. lei	277,9	328,7	348,6	346,5	330,4	296,6	249,7	233	232,7	216,8	-
Pierderi, mil. lei	-52,4	-71,4	-87,3	-28,1	-86,1	-98,4	-74	-80,3	-84,3	-63,8	-

Potrivit datelor prezentate de Î.S. „CFM”, încasările anuale din darea în arenda a obiectelor deținute sunt de aproximativ 7,89 mil. lei.

Din punctul de vedere a întreținerii infrastructurii Î.S. „CFM”, datele examinate relevă că din anul 2015 reparațiile liniilor de infrastructură au scăzut considerabil. Spre exemplu în anii 2017, 2020 nu a fost reparat capital nici un metru de linie de infrastructură (Tabelul 9).

Tabelul 11. Rezultatele privind întreținerea infrastructurii Î.S. „CFM”

Indicatori	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Reparație capitală a liniilor de infrastructura pentru fiecare an (metri).	30600	30800	26300	8300	10400	2300	900	0	1100	200	0
Reparație medie a liniilor de infrastructură pentru fiecare an (metri).	16620	11000	3020	5300	1400	1700	1480	4025	270	423	40
Reparație periodică a căii pentru fiecare an (metri).	51400	28500	14900	17700	8570	4600	6500	4700	5113	4810	450
Locomotive reparate capital fiecare an.	0	1	3	1	1	1	0	0	0	0	0
Vagoane de marfă reparate capital și în depou pentru fiecare an	1525	1880	1812	1506	1042	1088	1050	967	1345	1485	759
Vagoane de pasageri reparate capitali în depou și curentă pentru fiecare an.	1799	2185	2467	2151	1817	1884	1238	2053	1688	1013	72

Din analiza numărului total de angajați rezultă că începând cu anul 2010 acesta este în continuă descreștere. Astfel, dacă în anul 2010 la întreprindere activau 12298 de persoane, în 2020 numărul angajaților a rămas de 6821 de persoane.

Totodată, se constată că mărirea media a salariilor la întreprindere în perioada 2010 – 2020 a fost în creștere continuă. Pentru comparație dacă salariu mediu lunar în 2010 era de 2572,87 lei, atunci în 2020, acesta era de 4355,92 lei. Totuși, dacă este să luăm în considerare rata medie anuală de inflație, atunci se constată că salariul mediu din 2010 ajustat la inflație pentru anul 2020 ar reprezenta 4449,86 lei, valoare care este mai mare decât cel din salariul mediu real achitat în 2020 – 4355,92 lei (Tab.12).

Tabelul 12. Numărul total de angajați și mărirea media a salariilor la întreprindere pentru 2010-2020

Anul	Numărul total de angajați	Mărirea medie a salariului la Î.S. „CFM”	Rata medie de inflație anuală, % ¹⁵	Salariul din 2010 ajustat la inflație
2010	12298	2572,87	7,36	-
2011	11838	2901,57	7,61	2768,62
2012	11600	3326,19	4,66	2897,59
2013	11148	3272,52	4,64	3032,09
2014	10890	3521,97	5,10	3186,73
2015	10141	3818,83	9,67	3494,78
2016	9253	3836,00	6,48	3721,36
2017	8392	4048,86	6,57	3965,73
2018	7475	4238,96	3,08	4088,00
2019	7098	4478,23	4,85	4286,27
2020	6821	4355,92	3,82	4449,86

¹⁵ <https://www.bnm.md/ro/content/rata-inflatiei-0>

IV. DEFICIENȚE/ÎNCĂLCĂRI STABILITE DE AUTORITĂȚI CONFORM INFORMAȚIILOR RECEPȚIONATE DE COMISIA DE ANCHETĂ

În rezultatul examinării materialelor prezentate de autoritățile publice au fost stabilite un șir de deficiențe majore în activitatea întreprinderii din perioada 2010-2020:

- A. Administrarea deficiență;
- B. Contracte dubioase;
- C. Achiziții dubioase;
- D. Scheme/activități ilicite;
- E. Existența unui atac de tip raider asupra întreprinderii.

În cele ce urmează sunt prezentate detalii privind deficiențele identificate de comisie:

A. Administrarea deficiență a întreprinderii

1. Administrarea deficiență a fondurilor din contractele de credit încheiate cu BERD (52,5 mil. EURO) și BEI (50 mil. EURO) și trei acorduri de grant cu UE (6,75 mil. EURO).

În scopul îmbunătățirii sistemului feroviar, prin renovarea parcului de material rulant de tracțiune și reabilitarea infrastructurii de cale ferată concomitent cu un complex de măsuri privind reformarea Î.S. „CFM”, în anul 2014 a fost lansat proiectul „Restructurarea Căilor Ferate Moldovenești” cu un buget total de 109,25 mil. EURO, finanțat prin două contracte de credit încheiate cu BERD (52,5 mil. EURO) și BEI (50 mil. EURO) și trei acorduri de grant cu UE (6,75 mil. EURO).¹⁶

Proiectul este alcătuit din două componente: (i) achiziționarea locomotivelor diesel de linie principală adecvate atât pentru transportul de pasageri, cât și pentru cel de mărfuri, precum și echipamentele de întreținere aferente, și (ii) reabilitarea infrastructurii feroviare. Domeniul detaliat de aplicare a componentei doi urmează să fie definit într-un studiu de fezabilitate. Lucrările de reabilitare urmează să fie concentrate asupra principalelor coridoare feroviare ale țării: Bender - Chișinău - Ungheni - Bălți - Ocnița și Bender. Probele colectate de auditul Curții de Conturi din anul 2020 denotă că implementarea proiectului este în întârziere semnificativă, iar indicatorii ce descriu principalele riscuri de realizare a obiectivelor peste termenele stabilite sunt deja vizibili și recunoscuți de factorii decizionali din cadrul Î.S. „CFM”. Din cauza trecerilor frecvente peste termenele stabilite inițial pentru Implementarea componentelor /programului de achiziții/ rezultatelor intermediare ale proiectului, perioada de grație de trei ani la contractul de credit (încheiat cu BERD) a fost depășită, iar Î.S. „CFM” a intrat în etapa de rambursare a tranșelor la împrumut fără a încasa beneficii din investițiile efectuate pentru procurarea locomotivelor, precum și din urma proiectării și reabilitării infrastructurii feroviare (reabilitarea liniilor ferate). Se relevă că Î.S. „CFM” a intrat în faza de rambursare a creditului în luna februarie 2018, pe când investițiile pentru procurarea locomotivelor erau încă în derulare și constituiau la situația din 31.12.2019 suma de 9,433 mil. EURO, iar cele pentru reabilitarea infrastructurii feroviare nu erau inițiate deloc. La situația din 31.12.2019, suma tranșelor rambursate de Î.S. „CFM” și a dobânzilor aferente creditelor contractate pentru implementarea proiectului menționat a constituit 41,733 mil. lei, sau cca 1,719 mil. EURO, ceea ce reprezintă 18,2% din investițiile efectuate.

Totodată, se atestă că unele livrabile / condiționalități de reformare a Î.S. „CFM”, impuse de finanțatori și îndeplinite în întregime de întreprindere, în perioada 2015 - 2017,

¹⁶ Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020

nu au fost sustenabile în timp, afectând în acest fel randamentul investițiilor efectuate în valoare totală de 292,0 mii EURO.¹⁷

2. Utilizare deficientă a combustibilului

În rezultatul auditului Curții de Conturi din anul 2020 s-a stabilit că în anii 2018 – 2019 s-a generat, conform datelor prezentate de Î.S. „CFM”, un supraconsum de carburanți și lubrifianți de cca 403,2 tone (5,974 mil. lei) și, respectiv 250,6 tone (4,954 mil. lei), precum și un posibil prejudiciu din sustragerea motorinei de cca 2,297 mil. lei.

Totodată, din cauza modificării prețurilor de procurare a combustibilului și lubrifianților, creșterii volumului tracțiunii trenurilor suburbane de călători și de manevrări marfare, precum și din cauza nerectificărilor corespunzătoare a devizului de venituri și cheltuieli, cheltuielile cu aceste resurse energetice au depășit în anul 2018 bugetul aprobat la linia respectivă cu 11,324 mil. lei, ceea ce impune redirectionarea mijloacelor financiare destinate pentru realizarea unor alte obiective strategice și operaționale ale Î.S. „CFM”.¹⁸

Conform actului Inspecției Financiare din 08.11.2019, în scopul eficientizării consumului de combustibil pentru tracțiunea transportului feroviar, în perioada 2011-2013, Î.S. „CFM” a procurat un sistem automatizat de control și verificare (44 unități) cu denumirea „DELTA-SU” în valoare de 5,126 mil. lei, care permit monitorizarea automată a consumului de carburanți în mișcare a locomotivelor. Sistemul de control nu funcționează, serverul care ține evidența consumului se află la moment în cabinetul de lucru în dulap, iar din 44 de sisteme de control 7 se află la Depoul de locomotive Bender, celelalte sisteme sunt instalate la locomotive, fiind defectate. Astfel, Inspecția financiară a stabilit că în rezultatul managementului defectuos, monitorizarea automatizată a consumului de combustibil cu ajutorul sistemului automatizat de control și verificare în care Î.S. „CFM” a investit *suma de 5,126 mil. lei*, în perioada 2016-2019 (6 luni) n-a fost efectuată.

În cadrul aceleași inspectări, fiind contrapuse normele de consum a motorinei cu foile de traseu sa constatat că, unii mecanici de locomotive depășesc aceste norme. Astfel, în perioada 2016-2018, în lipsa temeiului legal au fost trecute **la cheltuieli motorină supra normă în cantitate de 330889 kg în suma de 4,556 mil. lei**, inclusiv în anul 2016 - 47374 kg în sumă de 577,9 mii lei, în anul 2017- 99323 kg în sumă de 1,271 mil. lei și în anul 2018 - 184192 kg în sumă de 2,707 mil. lei. Suplimentar Inspecția Financiară menționează că în perioada 2017-2019 (6 luni), *în rezultatul trecerii neîntemeiată la cheltuieli a uleiului supra norma în cantitate de 555652 kg în valoare de 13,475 mil. lei Î.S. „CFM” a fost prejudiciată cu suma respectivă*, inclusiv în anul 2017 - cantitatea de 141498 de kg în valoare de 3,339 mil. lei, în anul 2018 - 238002 kg în valoare de 5,450 mil. lei și în anul 2019 (9 luni) - 176152 kg în valoare de 4,685 mil. lei.

De asemenea, documente interne ale Î.S. „CFM”, prezentate de membrul comisiei deputatul Radu Marian denotă faptul că utilizarea frauduloasă a combustibilului a continuat și în anul 2020.

3. Nedelimitarea și neînregistrarea deplină a drepturilor asupra bunurilor

Conform Hotărârii Curții de Conturi nr. 31 din 8 august 2011, nedelimitarea și neînregistrarea deplină a drepturilor asupra terenurilor și lipsa pașaportului filialei au determinat, pentru Stația Ungheni, înstrăinarea de către autoritățile administrației publice

¹⁷ Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020

¹⁸ Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 2020

locale ale or. Ungheni către un agent economic a terenului cu suprafața de 70 m² din perimetrul Gării internaționale Ungheni.

Gestionarea patrimoniului statului de către Stația Ungheni s-a efectuat cu unele abateri de la cerințele stabilite. Astfel, la organul cadastral teritorial n-a fost înregistrat dreptul asupra bunurilor aflate în gestiunea economică a Stației Ungheni cu valoarea de 733,8 mii lei (inclusiv asupra clădirii Gării interurbane de pasageri, cu suprafața de 606 m², în valoare de 723,4 mii lei, și, respectiv, asupra Stației de încărcare Ungheni, cu suprafața de 184 m², în valoare de 10,4 mii lei).

Potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile, dreptul de proprietate asupra terenului cu suprafața de 334,4 m², pe care este amplasată construcția comercială a unui agent economic, aparține Stației Ungheni, pentru folosința căruia n-a fost încheiat contract și nu s-au calculat regulamentar plățile pentru arendă. Totodată, în anul 2009, acestui agent economic i-au fost transmise în locațiune spații cu suprafața de 170 m², ca nefiind utilizate în procesul tehnologic de către Stația Ungheni, în lipsa aprobării în modul stabilit de către autoritatea centrală de specialitate.

În acest sens conform informației prezentate de Serviciul de Informație și Securitate¹⁹ au fost identificate următoarele cazuri de înstrăinare sau privatizare a terenurilor Î.S. „CFM” la prețuri diminuate:

- achiziționarea de către persoane fizice a terenului aferent clădirii auxiliare, care se află la balanța sectorului de drum nr. 10 a Î.S. „CFM”;

- preluarea unei părți de teren a parcului gării feroviare internaționale Ungheni, precum și a clădirii fostului birou de transmitere din stația Ungheni, în favoarea Biroului Vamal Ungheni, cu încălcarea Regulamentului cu privire la modul de transmitere a întreprinderilor de stat, organizațiilor, instituțiilor, subdiviziunilor, clădirilor, construcțiilor și altor mijloace fixe;

- cumpărarea de către întreprinderea privată SA „Bimer” a unei părți din peronul de călători a gării internaționale Ungheni a Î.S. „CFM”;

- achiziționarea terenului limitrof liniilor ele cale ferată din s. Pîrlița, de către SRL „Tîmplarul”, care în procesul perfectării actelor de proprietate asupra unui teren, a fost însușită fraudulos o porțiune de teren gestionată de Î.S. „CFM”;

- procurarea de către SA „Autocar-Tranzit” a terenurilor aferente gării feroviare interurbane Ungheni, transmise anterior la balanța stației Ungheni prin Hotărârea de Guvern nr. 351 din 23.02.2005;

- achiziționarea de către SA „Miorița-U” a clădirii cafenelei „Mugurel”, amplasată pe o suprafață de 334 m² a peronului gării feroviare internaționale Ungheni.

4. Obiecte nefinalizate/ executate necalitativ

Hotărârea Curții de Conturi nr. 2 din 14.01.2011 menționează că întru executarea Legii nr.7-XV din 17.02.2005, Guvernul, prin Hotărârea nr.581 din 24.05.20079, a declarat construcția liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești” ca obiect de importanță națională, iar funcțiile de beneficiar al construcției au fost puse în sarcina Ministerului Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor. Deși, de facto, funcțiile de beneficiar și de antreprenor al construcției tronsonului au fost executate de CFM, finanțarea construcției a fost realizată parțial din contul mijloacelor financiare alocate pentru majorarea capitalului social al acesteia. Astfel, conform Legii bugetului de stat pe anul 2007, de la bugetul de stat au fost alocate mijloace financiare în sumă de 192,0 mil.lei, iar potrivit Legii bugetului de stat pe

¹⁹ Scrisoarea SIS nr. 24/660r din 18 februarie 2021

anul 2008 - 136,1 mil.lei, din care 100,0 mil.lei în vederea construcției liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești”.

La situația din 01.08.2010, valoarea lucrărilor executate la construcția liniei de cale ferată „Cahul-Giurgiulești” a însumat 502,3 mil.lei, construcția obiectului nefiind finalizată.

Hotărârea Curții de Conturi nr. 8 din 26 martie 2018 relevă că 61 de obiecte de investiții și reconstrucții capitale au fost începute pe parcursul anilor 1992-2012, care însă, nu sunt finalizate până în prezent, fiind finanțate la nivel de 20-70%. În cazul a 12 obiecte, la care lucrările au fost stopate de la 8 până la 25 ani, valoarea acestora a fost estimată la cca 0,5 miliarde lei, fapt ce denotă ineficiența investițiilor efectuate. Totodată, se menționează că în cadrul întreprinderii nu se efectuează monitorizarea investițiilor efectuate, iar înregistrările în evidența contabilă se transcriu din an în an, în lipsa documentelor confirmative.

Testarea de către audit a 61 de obiecte ale imobilizărilor corporale în curs de execuție a denotat următoarele:

- în 9 cazuri (45%) întreprinderea nu dispune de documente justificative care ar argumenta volumele lucrărilor de construcții, montaj și ale celor de proiectare în sumă totală de 32,1 mil.lei;

- pentru 40 de obiecte în sumă totală de 26,3 mil.lei, a decăzut necesitatea finalizării lor, ceea ce denotă o utilizare ineficientă a mijloacelor financiare, cuprinzând și cele 25 de obiecte în sumă totală de 1, 3 mil. lei, la elaborarea proiectelor, care sunt deja depășite;

- pentru 2 obiecte, deși au fost efectuate investiții capitale în sumă totală de 6,3 mil.lei, până în prezent nu au fost întocmite actele de recepție finală (fiind argumentat prin calitatea redusă a lucrărilor efectuate), și ca rezultat acestea pe parcursul a 15 ani nu au fost transmise beneficiarului;

- construcția liniei de cale ferată Cahul-Giurgiulești nu este finalizată, însă se exploatează pentru testare (doar pentru transportul feroviar de mărfuri) și necesită investiții suplimentare pentru finalizarea ei. Insuficiența mijloacelor financiare pentru construcția tronsonului Cahul-Giurgiulești a condiționat imposibilitatea continuării și finalizării construcției, fapt ce periclitează siguranța transportului feroviar.

- din 650,6 mii traverse din beton armat produse la Uzina de traverse din Bălți din cadrul întreprinderii au fost identificate 45,9 mii traverse defectate, fapt ce nu asigură eficiența și eficacitatea mijloacelor investite. Costurile de producție a unei traverse au constituit cca 900 lei, pe când prețul de cumpărare de la alți producători specializați este de cca 560 lei. Ținând cont de cele relatate, Consiliul de administrație a decis în anul 2015 conservarea Uzinei de traverse din Bălți.

5. Active materiale neutilizate mai mult de 10 ani (Stocuri prea mari, vechi)

Hotărârea Curții de Conturi nr. 8 din 26 martie 2018 menționează că întreprinderea deține stocuri de mărfuri și materiale procurate încă din anii 1980, în sumă de 17,1 mil.lei, care sunt depășite, atât ca durată de utilizare/exploatare, cât și ca utilitate. Din stocurile deținute la sfârșitul anului 2016 în valoare totală de 286,0 mil.lei, 42,2 mil.lei se află în stânga Nistrului, asupra cărora întreprinderea nu deține controlul. Prin urmare, sistemul actual de formare a necesităților, planificarea și procurarea bunurilor, a generat formări de stocuri inutile/depășite, precum și a condiționat cheltuieli nejustificate ce au sporit creșterea costurilor serviciilor de transport. Situații similare au fost constatate și anterior de Curtea de Conturi. Astfel, prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 31 din 8 august 2011 s-a

menționat că sunt admise soldurilor de active materiale neutilizate în procesul tehnologic în cantități mari pe o perioadă îndelungată (piese de schimb — 11,5 mil. lei).

Mai mult ca atât, în actul de control al Inspecției Financiare din 08.11.2019 se menționează că stocurile rezervelor de producție înregistrate la 30.06.2019 constituie 273,993 mil. lei, inclusiv:

- 1) 259,689 mil. lei, materiale;
- 2) 11,058 mil. lei, obiectele de mică valoare și scurtă durată (OMVSD) la depozit;
- 3) 688,1 mii lei, producție;
- 4) 2,557 mil. lei, mărfuri.

În activele circulante sunt incluse rezervele de producție, stocurile de mărfuri, materiale, OMVSD, rămase pe malul stâng al Nistrului în sumă de 46,861 mil. lei, care nu sunt controlate de către Î.S. „CFM”. De asemenea rezervele de producție includ nelichidități în valoare de 537,4 mii lei²⁰.

6. Cheltuieli neîntemeiate, neregulamentare și lipsa procedurilor de control intern.

În rezultatul inspectării de către Inspecția Financiară, prin actul din 08.07.2016 au fost stabilite următoarele fapte:

- Deși, în cadrul Direcției juridice a Î.S. „CFM”, în anul 2015 activau 9 juriști, care conform atribuțiilor de serviciu acordă asistență juridică și apără interesele Î.S. „CFM” în instanțele judecătorești, la data de 23.12.2014, Î.S. „CFM” a încheiat contractul de asistență juridică cu Biroul asociat de avocați „Popa & Asociații”, ultimul asumându-și obligația să acorde servicii de reprezentare, consultanță și asistență juridică în bază de abonament, în volum ce nu va depăși 1200 ore pe an, costul acestui abonament constituind 30000 EURO. Astfel, în perioada anului 2015, în lipsa actelor de acordare a serviciilor, contabilitatea Î.S. „CFM” a atribuit la cheltuieli serviciile juridice acordate de Biroul asociat de avocați „Popa & Asociații” în sumă de 203,7 mii lei.

- Au fost constatate nereguli în domeniul retribuirii muncii ce au dus la calcularea și achitarea neregulamentară a unor plăți salariale în sumă totală de 66,386 mil. lei, achitate în lipsa Regulamentului privind premiarea angajaților, care urma să cuprindă indicatori de performanță și mărimile de premiere, precum și în lipsa documentării volumelor de lucrări îndeplinite suplimentar atribuțiilor din fișa postului pentru îndeplinirea obligațiilor de muncă a salariaților temporar absenți.

- Neînregistrarea integrală a drepturilor asupra bunurilor imobile, inclusiv asupra terenurilor aferente acestora, la organele cadastrale și în evidența contabilă, determină riscul neasigurării integrității patrimoniului public (541 de terenuri cu suprafața totală de 10358,90 ha, 3797 unități de mijloace fixe cu valoarea de bilanț de 103,6 mil. lei, amplasate pe teritoriul din stânga Nistrului, care de facto nu pot fi gestionate);

7. Casări dubioase

Urmare a inspectării tematice privind gestionarea patrimoniului public efectuată de Inspecția Financiară în anul 2016 la Depoul de vagoane frigorifere Basarabeasca, au fost constatate următoarele încălcări:

- Cu derogare de la prevederile pct. 14 din Regulamentul privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 500 din 12.05.1998, a fost efectuată demontarea obiectelor, agregatelor, materialelor de la 4 vagoane ABP, scoase din exploatare în decembrie 2009, însă procedură de casare nefiind

²⁰ Actul Inspecției Financiare din 08.11.2019

petrecută. Valoarea neajunsurilor de bunuri materiale constituie sumă de 12837,0 lei - conform datelor evidenței contabile și 425,3 mii lei - conform prețurilor de piață din aprilie 2008.

- Mai mult ca atât, 6 vagoane constatate ca lipsuri, de către serviciul contabil n-au fost reflectate în evidența contabilă cu valoare de intrare în sumă de 1,583 mil. lei, ceea ce a dus la denaturarea datelor contabile, precum și contabilizarea prejudiciului adus Î.S. „CFM”.²¹

Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020 relevă următoarele:

- întocmirea într-o manieră generală a 25 acte de predare-primire a bunurilor în locațiune, fără indicarea datelor aferente stării bunului, numărului cadastral, costului de intrare, valorii contabile și uzurii/amortizării și valorii reziduale, fapt care determină riscurile unor dispute viitoare pe aspectele menționate. De remarcat că 63 de raporturi contractuale cu locațiunea au decurs cu abateri de la angajamentele asumate de locatari și au generat dispute nesoluționate până în prezent și creanțe compromise în valoare totală de 19,986 mil. lei. Probele colectate de audit relevă că, în perioada 2018 - 2019, Î.S. „CFM”, ca rezultat al casării și dezmembrării unor mijloace fixe, precum și altor bunuri (sumar de roți și alte active circulante ce conțin metale feroase), a comercializat neconform activele (materialele) obținute sub formă de metale feroase (circa 66,6 mii tone cu obținerea veniturilor din acestea în sumă totală de 168,095 mil. lei), în lipsa deciziilor și acceptului Consiliului de administrație.

Astfel, din cauza neîndeplinirii atribuțiilor regulamentare menționate supra de către top- managementul Î.S. „CFM”, Curtea de Conturi consideră că au fost create premise și riscuri sporite de neasigurare a integrității și folosirii conforme a bunurilor materiale ale întreprinderii.

8. Alte cazuri de administrare deficientă

În cadrul inspectării efectuate de Inspekția Financiară în anul 2016, s-a stabilit că politica de prețuri aplicată de către factorii de conducere a Î.S. „CFM” pe parcursul anilor 2014-2015 a fost una dezavantajoasă. Astfel, pentru transportarea mărfurilor pe cale ferată în/din Portul Internațional Liber Giurgiulești au fost aplicate tarife locale net inferioare tarifelor internaționale prevăzute în politica tarifară (elaborată în conformitate cu Convenția Tarifară a administrațiilor feroviare ale statelor - participante la Comunitatea Statelor Independente din 17.02.1993), prin ce Î.S. „CFM” a ratat încasarea veniturilor în sumă de 59,004 mil. lei.²²

În rezultatul auditului Curții de Conturi din 2018 s-a stabilit că întreprinderea deținea în gestiune 5 baze de odihnă cu valoarea inițială totală de 4,2 mil. lei, cu o suprafață totală de 4761,4 m². Astfel, observațiile fizice efectuate denotă existența unor probleme și iregularități, ce se exprimă prin: neasigurarea întreținerii corespunzătoare a bazelor de odihnă, neexploatarea și nerepararea îndelungată a acestora, ceea ce conduce la dezintegrarea și pierderea imobilelor date în folosință. Deși bazele de odihnă nu funcționează și nu contribuie la acumularea resurselor de venit pentru funcționarea profitabilă a întreprinderii, în perioada de referință au fost suportate cheltuieli de întreținere în sumă totală de 1,4 mil. lei.²³ Ulterior, în cadrul auditului Curții de Conturi din anul 2020, s-a stabilit că patru obiecte de agrement (baze de odihnă) din gestiunea Î.S. „CFM” nu au

²¹ Actul Inspekției Financiare din 08.11.2019

²² Actul Inspekției financiare din 08.07.2016

²³ Hotărârea Curții de Conturi nr. 8 din 26 martie 2018

funcționat și au generat, în perioada auditată 2018 - 2019, cheltuieli de întreținere curentă în sumă totală de 1,079 mil. lei. Tipografia întreprinderii, deși reprezenta o sursă generatoare de venit, nu a funcționat în perioada auditată și nu a produs beneficii economice, fiind suportate cheltuieli de întreținere a acesteia în sumă totală de 1135,2 mii lei. Cei 47307,58 m² de spații libere neutilizate în perioada 2018 - 2019 au generat cheltuieli de întreținere curentă în sumă totală de 4,728 mil. lei, nefiind obținute posibile beneficii economice. Ca urmare a probelor colectate de audit s-a constatat că, din cauza lipsei unei: 1) inventarieri regulamentare și exhaustive, 2) scheme clare de subsidiere/susținere a investițiilor în reparațiile curent/capitale, sau 3) planului de afaceri axat pe obținerea beneficiilor din activitatea cu activele neutilizate, o parte din bunurile Î.S. „CFM” (cca 477 mijloace fixe la valoarea de bilanț de 10,935 mil. lei), raportate la mijloace fixe, contrar spiritului legal de gestiune nu produc beneficii economice și se află într-un continuu proces de uzare și degradare, fapt care poate genera pierderea irecuperabilă a unor elemente importante din cadrul patrimoniului statului.²⁴

Auditul a constatat repetat că baza de odihnă „Garoafa roșie” aflată pe teritoriul Ucrainei, or. Zatoka, a fost administrată contrar spiritului legal de bună gestiune. Astfel, întreprinderea nu deține informații reale la momentul actual despre starea și existența fizică a bunurilor aferente bazei de odihnă „Garoafa roșie” de pe teritoriul Ucrainei, or. Zatoka, dat fiind că inventarierea acestora nu a fost efectuată în ultimii zece ani consecutivi.

Probele colectate de audit denotă că, din cauza contabilizării necorespunzătoare a fondului locativ transmis și privatizat de mai mulți ani de către actualii sau foștii salariați ai întreprinderii, acesta a fost raportat în situațiile financiare neconform, ca investiții imobiliare deținute și controlate de Î.S. „CFM” pentru a fi oferite în leasing operațional sau în vederea creșterii în timp a valorii bunurilor. Menținerea în evidența contabilă a bunurilor imobile menționate anterior, privatizate și necontrolate de întreprindere, precum și netransmiterea conformă a acestora au condiționat majorarea neîntemeiată a activelor Î.S. „CFM” și asumarea tuturor angajamentelor de cheltuieli și a responsabilităților de gestionare și întreținere. Totodată, a fost atestat că păstrarea responsabilităților de gestionare a fondului locativ privatizat a generat acoperirea din contul Î.S. „CFM”, până la sfârșitul anului 2019, a unor datorii ale locatarilor la serviciile comunale (apă, canalizare, energie electrică și termică etc.), în sumă totală de 5,801 mil. lei, care nu au fost stinse până în prezent.²⁵

B. Contracte dubioase

1. Contracte privind amenajarea intersecțiilor la nivel cu drumurile publice încheiate cu SRL „Justar Tehno”, SRL „Demid Com” și SRO „ADOTEL - HEX”

În anul 2013, pentru amenajarea intersecțiilor la nivel cu drumurile publice, din mijloacele fondului rutier, Î.S. „CFM” i-au fost alocate 20 mil. lei. Valoarea alocăției a fost determinată reieșind din costul estimativ apreciat de reprezentantul Î.S. „CFM”, ca fiind necesară pentru lucrările de modernizare a 20 puncte rutiere de trecere cu calea ferată și instalarea barierele automate, (procesul-verbal al ședinței fondului rutier din 03.12.2012)²⁶.

1.1. Contractul încheiat cu SRL „Justar Tehno”

²⁴ Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020

²⁵ Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020

²⁶ Demersul Inspecției Financiare nr. 27-06-01/1021 din 22.07.2016

La data de 17.05.2013 Î.S. „CFM” a încheiat contract cu SRL „Justar Tehno” privind achiziționarea și instalarea sistemelor de supraveghere video la 20 de intersecții ale căii ferate la nivel cu drumurile publice. Suma totală a contractului fiind de 567,4 mii lei inclusiv TVA. Î.S. „CFM” a transferat SRL „Justar Tehno” la 26.06.2013 suma de 170,2 mii lei, ce constituie 30% plata în avans conform pct. 3.4 al contractului.²⁷

În cadrul inspectării financiare din 08.11.2019 nu au fost prezentate documente contabile, care ar confirma executarea lucrărilor de către „Justar - Tehno” SRL în sumă de 279,7 mii lei.

1.2. Contractele încheiate cu SRL „Demid Com” și SRO „ADOTEL - HEX”

Pentru contractarea lucrărilor de modernizare a punctelor rutiere de trecere cu calea ferată și instalarea barierelor automate, în lipsa suportului financiar, la data de 17.10.2014 Î.S. „CFM” a încheiat contractul de antrepriză cu SRL „Demid Com” în sumă de 67,536 mil. lei, depășind alocațiile garantate cu 47,536 mil. lei. SRL „Demid Com” în calitate de antreprenor general a fost unicul participant desemnat câștigător la data de 22.09.2014. Conform clauzelor contractului subantreprenor (producător) pentru livrarea utilajului a fost contractat agentul economic SRO „ADOTEL - HEX”, cu sediul în Slovacia. Întru asigurarea acoperirii financiare a lucrărilor de modernizare a punctelor rutiere de trecere cu calea ferată și instalarea barierelor automate fără personal de serviciu, Î.S. „CFM” a contractat la data de 11.03.2015 un credit bancar de la BC „Victoriabank” SA în sumă de 2,0 mil. euro²⁸.

În perioada 01.01.2016 - 30.06.2019, au fost suportate cheltuieli suplimentare pentru achitarea dobânzii de 7,5% anual la creditul contractat în sumă de 3,476 mil. lei, acestea influențând negativ asupra situației economico-financiare a Î.S. „CFM”.²⁹

Mai mult ca atât, din creditul contractat, la data de 21.05.2015, Î.S. „CFM” a transferat subantreprenorului SRO „ADOTEL - HEX” suma de 13,317 mil. lei, pentru echipament tehnologic, care până la momentul inspectării nu a fost livrat către Î.S. „CFM”. De asemenea, în perioada 21.05.2015-14.08.2015, din mijloacele alocate din fondul rutier, Î.S. „CFM” a transferat în avans către SRL „Demid Com” suma de 8,278 mil. lei, pentru executarea lucrărilor de manoperă prevăzute în contract.³⁰

De menționat că din creditul contractat, la data de 21.05.2015, Î.S. „CFM” a transferat SRO „ADOTEL - HEX” cu sediul în Slovacia pentru livrarea echipamentului tehnologic suma de 678 096 Euro sau 13,317 mil. lei, dar până la momentul inspectării financiare echipamentul nu a fost primit. De asemenea, în cadrul inspectării financiare din 08.11.2019 nu au fost prezentate documente contabile care ar confirma executarea lucrărilor de către „Demid - Com” SRL în sumă de 8,278 mil. lei.

În concluzie, Inspekția constată caracterul *dubios* al administrării resurselor financiare alocate pentru amenajarea intersecțiilor la nivel cu calea ferată, tendința de gestionare frauduloasă, care implică cheltuieli nejustificate documentar ceea ce contravine legislației în vigoare, principiului economicității și transparenței utilizării banilor publici cât și ai resurselor financiare proprii.³¹

2. Contractul de reconstrucție și modernizare a parcului de locomotive încheiat cu S.C. „Remar” S.A.

²⁷ Actul Inspekției Financiare din 14.01.2014

²⁸ Actul Inspekției Financiare din 08.07.2016

²⁹ Actul Inspekției Financiare din 08.11.2019

³⁰ Actul Inspekției Financiare din 08.07.2016

³¹ Actul Inspekției Financiare din 08.11.2019

Pentru lucrările de reconstrucție și modernizare a 5 trenuri diesel D1 (trenul compus din 2 vagoane motoare și 2 vagoane remorcă) executate în perioada anilor 2012-2013 de către firma Electroputere VFU Pașcani S.A., România, Î.S. „CFM” a suportat cheltuieli în sumă de 210,487 mil. lei. Este necesar de menționat că, banii cheltuiți pentru modernizarea trenurilor au fost obținuți din credit contractat în sumă de 13,0 mil. euro. Contractarea acestui credit a dus la suportarea de către Î.S. „CFM” a cheltuielilor suplimentare pentru asigurarea bunurilor imobile gajate în sumă de 348,0 mii lei (anul 2014) și achitarea dobânzii anuale (de 7%) în sumă de 21,435 mil. lei (2014 - trimestrul I anul 2016). De asemenea, în perioada anilor 2013-2015, Î.S. „CFM” a înregistrat pierderi din diferența de curs valutar în sumă de 17,959 mil. lei.³²

În acest sens, la data de 16.10.2013, Inspekția Financiară a informat Centrul Național Anticorupție privind încheierea dezavantajoasă a contractelor de reconstrucție și modernizare a vagoanelor de călători, și că încheierea lor a fost favorizată de conducerea Î.S. „Calea Ferată din Moldova” din acea perioadă, opinie confirmată prin următoarele argumente:

- conflictul de interese al directorului general al Î.S. „Calea Ferată din Moldova” care, în perioada precedentă numirii în funcție (2002-2011), potrivit unui CV postat pe site-ul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor a deținut funcția de președinte al S.C. „Grampet” S.A. (România). Agentul economic menționat, la momentul încheierii contractelor cu Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, se afla în consorțiu cu compania românească S.C. „Remar” S.A. (actual Electroputere VFU Pașcani). Astfel, activitatea precedentă în S.C. „Grampet” S.A. a directorului general al Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și semnarea contractelor cu S.C. „Remar” S.A. denotă un vădit conflict de interese, fapt ce compromite obiectivitatea și imparțialitatea acestuia;

- existența mai multor companii capabile să efectueze modernizarea trenurilor diesel de tip D1 pentru identificarea cărora întreprinderea nu a organizat proceduri de contractare a serviciilor cum ar fi: procedura de licitație deschisă, procedura de negociere cu operatorii economici preferați, dialog competitiv ș.a., care ar fi asigurat respectarea principiului transparenței procesului decizional și posibilitatea achiziționării serviciilor în condiții mai avantajoase. Spre exemplu, în procesul inspekției, s-a depistat existența unei oferte parvenite de la concernul „Ganz Motor Kft” (Ungaria) care, conform informațiilor de pe site-ul oficial, deține o experiență de 160 de ani în producția de componente pentru materialul rulant feroviar, iar din corespondența întreprinderii s-a stabilit că și această Companie și-a manifestat interesul pentru încheierea unui contract de cooperare privind modernizarea trenurilor diesel D1 precum și modernizarea motoarelor principale prin repararea capitală a acestora, ofertă care, inexplicabil a fost neglijată.

- lipsa unei valori contractuale fixe și concrete a prețului unitar pentru serviciul de modernizare a garniturii prototip, aceasta urmând a fi stabilită „post calcul”, cu confirmarea consumurilor de către beneficiar. Urmează de menționat că lipsa unor repere concrete a prețului de achiziție impune riscul de majorare exagerată post factum la înfinit a serviciilor de modernizare a primului tren (prototip) care stă la baza contractării serviciilor pentru garniturile ulterioare. Totodată, deși întreprinderea urma să renoveze o mare parte a parcului de locomotive și să investească în acest scop sume considerabile, contrar prevederilor contractuale, lucrările au fost inițiate în lipsa proiectului de

---

³² Actul Inspekției Financiare din 08.07.2016

modernizare care urma să conțină informația detaliată privind etapele lucrărilor și costul acestora.³³

Prin urmare, conform actului Inspecției Financiare din 08.07.2016 investițiile efectuate pentru modernizarea trenurilor s-au dovedit a fi neeficiente, dat fiind faptul că transportul de călători anual înregistrează pierderi. Mai mult ca atât, din cele 5 trenuri diesel modernizate doar unul funcționa la momentul inspectării, celelalte 4 trenuri nu puteau fi exploatate din cauza unor defecțiuni tehnice care nu puteau fi înlăturate de către specialiștii depoului Î.S. „CFM”.³⁴

Conform ultimelor informații prezentate de SIS³⁵, la momentul actual Î.S. „CFM” se află în imposibilitatea beneficierii de trenurile modernizate - din 5 unități modernizate, în stare funcțională sunt doar 2, care circulă pe ruta „Chișinău-Ungheni” și „Chișinău-Bender”. Celelalte 3 garnituri sunt defectate, două fiind cu defecțiuni minore (la o locomotivă este ieșită din funcțiune cutia de viteze; la alta sistemul de încălzire). Un caz mai grav reprezintă locomotiva incendiată în martie 2014, la scurt timp după modernizare, acestea nefiind până în prezent restaurată din cauza insuficienței de mijloace financiare.

3. Contracte locațiune vagoane încheiate cu SC “Transpac-Service” SRL și SC „Dincomex” S.R.L.

3.1. Contractul încheiat cu SC “Transpac-Service” SRL

Potrivit informațiilor prezentate de Î.S. „CFM” la data de 26.09.2005, între Î.S. „CFM” și SC „Transpac-Service” SRL a fost încheiat contractul nr. 83000521, conform art. 8 din Codul transportului feroviar al Republicii Moldova, privind locațiunea semivagoanelor și containerelor pentru transportarea mărfurilor pe căile ferate din statele membre. La rândul său, SC “Transpac-Service” SRL, a încheiat un contract de sublocațiune cu ЗАО «Желдорэкспедиция-2000» pe un termen de până la 31.12.2010.

Ulterior, în anul 2009, din numărul total de 94 de semivagoane, 43 au fost confiscate de către Federația Rusă, în momentul traversării frontierei acestui stat.

La data de 30.11.2010, Î.S. „CFM” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC „Transpac-Service” SRL cu privire la încasarea sumei. Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 20 februarie 2013 s-a decis de a încasa de la SC “Transpac-Service” SRL în beneficiul Î.S. „CFM” prejudiciul material în mărime de 1 217 285 lei și taxa de stat în mărime de 36 518 lei, iar acțiunea SC “Transpac-Service” SRL a fost respinsă ca neîntemeiată (încasarea venitului ratat).

La data de 07.04.2014, SC “Transpac-Service” SRL a fost radiată din Registrul de stat în rezultatul lichidării, conform Hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 2i-157/14 din 25.02.2015. În temeiul aceleiași Hotărâri, s-a considerat ca stinse toate creanțele creditoriale și debitoare ale SC “Transpac-Service” SRL și respectiv Î.S. „CFM” nu și-a restituit prejudiciul material pretins.³⁶

La acest subiect, Comisia de anchetă ține să menționeze că raportul Hotărârii Curții de Conturi nr. 31 din 8 august 2011 susține că:

- Din motivul neachitării plății pentru vagoanele date în locațiune, Î.S. „CFM” a reziliat contractele unilateral, inclusiv cu S.R.L. „Transpac-Service”, în momentul aflării vagoanelor închiriate pe teritoriul altor state. Ca urmare, Î.S. „CFM” a întreprins acțiuni de restituire a acestor vagoane pe teritoriul căii ferate din Moldova, asumându-și suportarea

³³ Demersul Inspecției Financiare nr. 27-06-04/1239 din 16.10.2013 adresat CNA

³⁴ Actul Inspecției Financiare din 08.07.2016

³⁵ Scrisoarea SIS nr. 24/664r din 19 februarie 2021

³⁶ Demersul Î.S. „CFM” nr. H4/546 din 19.03.2021

cheltuielilor ce țin de aceste acțiuni. Astfel, în anul 2009, Î.S. „CFM” a suportat cheltuieli în sumă de 2,447 mil. lei aferente întoarcerii vagoanelor de pe teritoriul altor țări, precum și cheltuieli ce țin de plata pentru serviciile de broker și vămuirea vagoanelor în sumă de 106,1 mii lei, majorându-se cu aceeași sumă (2,553 mil. lei) creanțele din darea în locațiune a vagoanelor la 31.12.2009. Din vagoanele aflate în locațiune, un vagon n-a fost restituit până la 31.12.2010. Auditul a constatat că în contractele de locațiune nu a fost stabilită partea ce va efectua plățile pentru întoarcerea vagoanelor pe calea ferată din Moldova, ceea ce a determinat suportarea acestor cheltuieli de către Î.S. „CFM” și formarea litigiilor;

- creanțele dubioase formate în sumă de 14,0 mil. lei, inclusiv 7,3 mil. lei - de la darea în arendă a vagoanelor pe motiv că lipsește probabilitatea achitării lor, întreprinderea a creat rezerve prin Ordinul din 02.11.2010, bazat pe Hotărârea Consiliului de administrație din 14.09.2010, atribuindu-le la cheltuieli.

3.2. Contractul încheiat cu SC „Dincomex” S.R.L.

Din informației prezentate în actul Inspecției Financiare din 08.11.2019, s-a stabilit că în baza contractului de locațiune nr. 8300005 încheiat la 16.04.2010, Î.S. „CFM” în calitate de locator și SC „Dincomex” S.R.L. (în continuare Firmă), s-a obligat să transmită în folosință temporară contra plată 57 cisterne pentru transportarea produselor petroliere, iar Firma în calitate de locatar și-a asumat obligațiunea de a achita chiria la timp și în volum deplin. La data de 28.06.2013, a fost semnat Acordul adițional nr.4 prin care SC „Dincomex” S.R.L. și-a asumat obligația de a achita datoriile pentru chirie, acumulate anterior, conform graficului de eșalonare prevăzut în punctul 3 al acordului menționat, concomitent cu plățile curente pentru chirie.

Ulterior, în condițiile în care SC „Dincomex” SRL în mod sistematic a încălcat prevederile contractuale, acumulând datorii pentru neachitarea la timp și în mod deplin. În rezultat, prin cererea de chemare în judecată nr. H-4/2631 din 28.10.2014, depusă la Judecătoria sect. Râșcani, mun. Chișinău, Î.S. „CFM” în calitate de reclamant a solicitat încasarea datoriei în sumă totală de 7,660 mil. lei de la SC „Dincomex” SRL, dintre care 7,261 mil. lei în baza contractului de locațiune nr. 8300005 din 16.04.2010 și 398,4 mii lei în baza contractului de locațiune nr. 8300239 din 03.06.2011.

Astfel, în baza Titlului executoriu din 30.03.2016, s-a decis încasarea de la Firmă a sumei 7,660 mil. lei, ulterior a fost emis de către Judecătoria Chișinău sediul Centru la 01.10.2018 un nou Titlu executoriu pentru suma de 6,266 mil. lei. Până la data de 30.06.2019, de către persoanele responsabile n-au fost întreprinse măsuri legale și eficiente privind încasarea acesteia.³⁷

4. Contracte sisteme IT încheiate cu SC „Katia Expert Consulting” S.R.L., SRL „BASS Systems”, SRL „DSS-Group”

4.1. Contractul încheiat cu SC „Katia Expert Consulting” S.R.L.

Conform actului Inspecției financiare din 08.07. 2016, potrivit clauzelor contractului de vânzare - cumpărare echipamente nr. [APC.2012.02]/[25.01.2012] (8400402) din 25.01.2012, încheiat între Î.S. „CFM” și SC „Katia Expert Consulting” S.R.L., Î.S. „CFM” în calitate de cumpărătorul a procurat 10 echipamente „KIT Terminal” pentru eliberarea de tichete conform condițiilor acceptate de comun acord între părți la preț de 8250,0 EUR. La data de 01.06.2012, a fost încheiat Acordul adițional nr. 1 la contractul menționat mai sus. Prin prevederile acestuia s-a confirmat solicitarea de achiziție a unui echipament IT în

³⁷ Actul Inspecției Financiare din 08.11.2019

sumă de 10000,0 EUR. La data de 25.01.2012 între Î.S. „CFM” și SC „Katia Expert Consulting” S.R.L. (în continuare Societate) a fost încheiat contractul nr. [APC.2012.01]/[25.01.2012] (8400403), obiectul căruia îl constituie dreptul de utilizare a Programului (Aplicație PMS + Aplicație ticketing cu 10 utilizatori) și implementarea acestuia conform termenelor și condițiilor agreeate în contract. Prețul contractului este de 125000,0 EUR.

În urma încheierii contractelor menționate mai sus, conform informației din raportul Inspecției Financiare din 08.07.2016, Î.S. „CFM” a efectuat cheltuieli ineficiente în sumă de 2,005 mil. lei, suportate pentru procurarea a 10 echipamente „KIT Terminal” pentru eliberarea de tichete și un echipament IT (server), care în procesul activității nu se folosesc, acestea fiind păstrate la depozit.

Ulterior, în cadrul actului Inspecției Financiare din 08.11.2019 s-a stabilit că din totalul imobilizărilor necorporale, 12,275 mil. lei constituie valoarea *imobilizărilor necorporale nefinisate*, din care 2,005 mil. lei, pentru procurarea Aplicație PMS + Aplicație ticketing cu 10 utilizatori (echipamente procurate în anul 2012) (KIT Terminal). Astfel, Î.S. „CFM” a efectuat investiții ineficiente care în procesul activității nu se folosesc.

4.2. Contractul încheiat cu SRL „BASS Systems”

La data de 25.06.2015, Î.S. „CFM” a încheiat contractul nr. 1322/11/2015 cu SRL „BASS Systems” privind achiziționarea Sistemului Informațional Integrat pentru Gestiunea Resurselor întreprinderii. Valoarea contractului constituie 1,613 mil. dolari SUA. Conform datelor evidenței contabile SRL „BASS Systems” a transmis Î.S. „CFM” aplicațiile software aferente sistemului în valoare de 823,1 mii dolari SUA sau 15,403 mil. lei fiind semnate în acest sens actul de predare - primire corespunzător și emisă factura fiscală seria JV0354865 din 30.06.2015. Î.S. „CFM” a achitat pentru serviciile prestate suma de 3,400 mil. lei și înregistra la momentul efectuării inspectării o datorie creditoare față de SRL „BASS Systems” în sumă de 12,0304 mil. lei.³⁸

Ulterior, în actul Inspecției Financiare din 08.11.2019 s-a stabilit că din totalul imobilizărilor necorporale, 12 275,9 mii lei constituie valoarea *imobilizărilor necorporale nefinisate*, din care 10,270 mil. lei, mijloace financiare transferate de către Î.S. „CFM” către SRL BASS „Systems”, conform contractului nr. 1322/11/2015 din 25.06.2015, întru achiziționarea Sistemului Informațional Integrat pentru Gestionarea Resurselor întreprinderii (în perioada supusă inspectării suma de 9,157 mil. lei). Astfel, Î.S. „CFM” a efectuat investiții ineficiente care în procesul activității nu se folosesc.

4.3. Contractul încheiat cu SRL „DSS-Group”

Din actul Inspecției Financiare din 08.07. 2016, a fost stabilit că în baza contractului nr. 1389/IV/2015 din 30.07.2015, semnat între SC ”DSS-Group” SRL în calitate de „Administrator” pe de o parte și Î.S. „CFM” în calitate de „Agenție” pe de altă parte a fost determinat dreptul administratorului de a gestiona în exclusivitate un sistem electronic de acumulare și stocare a datelor privind capacitățile de transportare propuse spre vânzare, raportarea și decontarea biletelor în transportul feroviar și serviciile transportului feroviar.

În baza contractului din 30.07.2015, semnat între Î.S. „CFM” și SRL „DSS-Group”, ultima s-a angajat să investească în elaborarea, implementarea, mentenanța și administrarea unui sistem electronic de vânzare on-line a biletelor în valoare de 900,0 mii de dolari pe o perioadă de 20 de ani, în schimbul încasării a 5% din costul fiecărui bilet electronic vândut. Clauzele contractuale prevăd că, după 20 de ani de la lansarea platformei

³⁸ Actul Inspecției Financiare din 08.07.2016

on-line, compania SRL „DSS-Group” urmează să obțină un profit în sumă de 324,0 de mii de dolari. Una din clauzele contractului prevede că, în cazul în care compania nu obține profitul menționat, acesta urmează să fie compensat de către Î.S. „CFM”. De asemenea, în cazul rezilierii contractului la inițiativa Î.S. „CFM”, compania poate cere despăgubiri pentru profitul ratat și investițiile făcute. De menționat, că cu derogare de la prevederile art. 7 alin. (8) din Legea cu privire la întreprinderea de stat nr. 146-XIII din 16.06.1994, achiziționarea acestor servicii n-a fost coordonată cu Consiliul de administrație al Î.S. „CFM”. Reieșind din condițiile contractuale se concluzionează că, angajamentele asumate poartă un caracter dubios, deoarece defavorizează situația financiară a Î.S. „CFM” în cazul apariției unui litigiu.

La data de 30.09.2015, a fost lansată cursa feroviară Chișinău - Iași (Socola). Circulația trenului chiar de la prima zi de lansare a fost marcată de un incident extrem de grav și anume imposibilitatea procurării biletelor de călătorie, incidente legate de vânzarea biletelor erau înregistrate până la momentul efectuării inspecției financiare din 2016. În baza contractului nr. 1389/IV/2015 din 30.07.2015, semnat între SC „DSS-Group” SRL în calitate de „Administrator” pe de o parte și Î.S. „CFM” în calitate de „Agenție” pe de altă parte a fost stabilit dreptul administratorului de a gestiona în exclusivitate un sistem electronic de acumulare și stocare a datelor privind capacitățile de transportare propuse spre vânzare, raportarea și decontarea biletelor în transportul feroviar și serviciile transportului feroviar.

Inspectarea a constatat, că obiectul contractului contravine prevederilor art. 3 din Codul transportului feroviar aprobat prin Legea nr.309-XV din 17.07.2003, art. 11, 17 din Legea cu privire la parteneriatul public-privat nr.179 din 10.07.2008 și a prevederilor Regulamentului transportului de călători, bagaje și mesagerii pe cale ferată aprobat prin Ordinul Ministerului transportului și gospodăriei drumurilor nr.83 din 25.04.2005, deoarece, vânzarea de bilete este parte a unui proces unitar tehnologic, iar transportul de călători în transportul feroviar reprezintă un serviciu de menire socială, administrată de stat. Astfel, procesul de vânzare a biletelor de călătorie nu poate fi transmis în gestiunea altei persoane decât administrației Î.S. „CFM”, deoarece ultima efectuează transportul de călători pe cale ferată. Mai mult ca atât, achiziția serviciilor n-a fost aprobată de către consiliul de administrație al Î.S. „CFM”.

În concluzie, Inspecția a constatat la acel moment că transmiterea exclusivă SC „DSS-Group” SRL a dreptului de a gestiona electronic acumulare și stocarea a datelor privind capacitățile de transportare propuse spre vânzare, raportarea și decontarea biletelor, poartă un caracter dubios, deoarece prestarea serviciilor respective contravin normelor imperative ale legislației în vigoare.

5. Contracte locațiune încăperi încheiate cu SRL „Optimus Plus”, „Telesport-M” SRL, Asociația Obștescă „Lion Muay Thai”, ÎI „Pogoneț Galina”.

5.1. Contractul încheiat cu SRL „Optimus Plus”

În temeiul actului Inspecției Financiare din 08.11.2019 s-a stabilit că Î.S. „CFM” a încheiat contractul nr 183a/07-2-783 din 01.01.2007 și contractul nr.30 din 26.02.2008 prin care a fost transmise în locațiune SRL „Optimus Plus” că un spațiu sub depozit cu suprafața de 582,2 m și respectiv 498,3m. La data de 01.01.2016, SRL „Optimus Plus” înregistrând o datorie în sumă de 2,772 mil. lei. Î.S. „CFM” n-a reziliat contractele cu acesta. Mai mult ca atât, în perioada 01.01.2016 - 30.06.2019, SRL „Optimus Plus” își continua activitatea, pentru spațiile folosite i-a fost înaintată spre plată suma de 5,939 mil. lei fiind achitată doar suma de 2,124 mil. lei. Î.S. „CFM” se află în litigiu de judecată cu SRL „Optimus Plus”

referitor la încasarea datoriei în sumă de 3,814 mil. lei, iar neîntreprinderea măsurilor suficiente și la timp referitor la încasarea și prevenirea datoriilor duce la suportarea unor cheltuieli suplimentare și chiar prejudicierea Î.S. „CFM”.

5.2. Contractul încheiat cu „Telesport-M” SRL

Conform actului Inspecției Financiare din 08.11.2019 a fost constatat că la data de 07.06.2017, Î.S. „CFM” a încheiat cu „Telesport-M” SRL contractul de locațiune nr.6002748 prin care au fost transmise în locațiune spații cu suprafața de 1159,3 m² (oficii -150,4 m², pentru bar - 146,6 m², pentru studio TV- 239,9 m², depozit - 430,1 m² și pentru bucătărie 39,3 m²). Până în anul 2013, sau acumulat datorii de 3,257 mil. lei. Conform notei informative nr. 103 din 16.10.2019, în ianuarie 2013 datoria acumulată de către „Telesport-M” SRL a fost transmisă Palatului de Cultură a Feroviarilor de la Stația de Administrare și Infrastructură. În temeiul încheierii Curții de Apel mun. Chișinău din „Telesport-M” SRL a fost lichidată, astfel, în lipsa controlului intern și a inacțiunilor persoanelor responsabile de a recupera datoria formată, Î.S. „CFM” a fost prejudiciată cu suma de 3,257 mil. lei.

5.3. Contractul încheiat cu Asociația Obștescă „Lion Muay Thai”

Potrivit actului Inspecției Financiare din 08.11.2019 s-a stabilit că în baza contractului de locațiune nr. 98/VI/2013 din 9.12.2013 Palatul de Cultură a Feroviarilor subdiviziune a Î.S. „CFM” a dat în locațiune Asociației Obștești „Lion Muay Thai ” sala mare de sport din incinta Palatului de Cultură a Feroviarilor de pe adresa mun. Chișinău bd. Decebal, 2, cu suprafața totală de 679,0 m² (515,6 m² pentru desfășurarea antrenamentelor sportive și 163,4 m² încăperi auxiliare). Contrar prevederilor pct. 12 și 17 din Regulamentul cu privire la darea în locațiune a activelor neutilizate aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 483 din 29.03.2008, contractul a fost încheiat pe o perioadă de 10 ani, nefiind înregistrat în registrul bunurilor imobile. La data de 01.01.2016 datoria locatarului a constituit 457,4 mii lei. În perioada controlată datoriile au crescut simțitor (de la 457,4 la 1,241 mil. lei), achitățile fiind nesemnificative, inclusiv: în anul 2016, au fost eliberate facturi în sumă de 379,8 mii lei, achitățile fiind de 27,0 mii lei, în anul 2017, au fost eliberate facturi în sumă de 277,0 mii lei, achitățile fiind de 289,0 mii lei, în anul 2018, au fost eliberate facturi în sumă de 299,2 mii lei, achitățile fiind de 91,2 mii lei, în I sem. al anului 2019, au fost eliberate facturi în sumă de 257,1 mii lei, achitățile fiind de 22,3 mii lei. De menționat, că persoanele responsabile de la Î.S. „CFM” până în anul 2019, n-au întreprins nici o măsură pentru a preveni și a stinge datoria formată la momentul efectuării inspecției.

5.4. Contractul încheiat cu ÎI „Pogoneț Galina”

Conform actului Inspecției Financiare din 08.11.2019 s-a stabilit că în temeiul contractului de locațiune nr. 183/VI1/2018 din 06.03.2018, Î.S. „CFM” a dat în locațiune ÎI „Pogoneț Galina” încăperi pentru depozite cu suprafața totală de 1552,8m² și o parte din partea betonată cu suprafața totală de 3725,0 m², pentru desfășurarea activităților de comerț, amplasate pe adresa mun. Chișinău, șos. Muncești, 15/2. Termenul contractului fiind stabilit de la 23.02.2018 până la 23.02.2019. Chiria anuală fiind de 632 033,08 lei, inclusiv TVA. În perioada 01.01.2018-30.06.2019, a înaintat spre plată facturi în sumă de 875,0 mii lei, de către Î.I. „Pogonet Galina” n-a fost efectuată nici o achitare. La momentul efectuării inspecției, Î.S. „CFM” se afla în litigiu de judecată cu Î.I. „Pogoneț Galina” referitor la recuperarea datoriilor formate.

Totodată, conform Hotărârii Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020 examinarea și aprobarea cu întârziere semnificativă (de până la 8 luni) a 45 de contracte și acorduri adiționale privind locațiunea, de către Agenția Proprietății Publice/Consiliul de

administrație al întreprinderii, a generat, în anii 2018 - 2019, ratarea posibilelor venituri de cca 3,793 mil. lei.

6. Contractul cu „MTH Remont” SRO

Prin contractele nr. 01/082011 și 02/082011 din 18 august încheiate între Î.S. „CFM” și „MTH Remont” SRO au fost achiziționate 2 mașini de schimbat traverse SVP-74 în sumă de 462000 Euro fiecare. Conform informației prezentate de Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, începând cu 2013 până în prezent, mașinile date au executat lucrări de curățare a căii ferate de vegetație și tufișuri(80%) și lucrări de încărcare, transportare de pietriș, cărbune, lemne și alte materiale (20%). Astfel, mașinile indicate nu au efectuat în perioada dată careva lucrări de schimbare a traverselor, ceea ce indică caracterul dubios al procurării acestora.

Conform informației prezentate de Î.S. „CFM” în prezent, Centrul Național Anticorupție verifică legalitatea achiziționării și utilizării ulterioare a mașinilor de schimbat traverse achiziționate.

7. Penalități din contracte

Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020 indică faptul că în rezultatul activităților economice prin contractarea bunurilor și serviciilor de la terțe părți, din cauza admiterii unor abateri de la angajamentele asumate, întreprinderii de stat în perioada 2018 - 2019 i-au fost aplicate prin diferite metode (instanță de judecată sau relații amiabile) majorări de întârziere sub formă de penalități în sumă totală de 10,481 mil. lei, care în consecință au generat cheltuieli neprevăzute și ne bugetate corespunzător în valoare de 9,481 mil. lei diminuând, respectiv, și indicatorii de performanță per ansamblu.

C. Achiziții dubioase

În baza Hotărârii Curții de Conturi nr. 31 din 8 august 2011 au fost identificate următoarele deficiențe:

- Serviciul ATM a admis în anii 2009-2010 procurarea unor mărfuri (metal, țevi, electrozi) în sumă de 4,342 mil. lei în lipsa contractelor încheiate și autorizate de Comisia de prețuri a Î.S. „CFM”. Astfel, verificarea selectivă a constatat că cele mai semnificative procurări, în sumă de 3,396 mil. lei, au fost efectuate de la 5 agenți economici, în lipsa încheierii contractelor.

- În urma analizei relațiilor între Serviciul ATM și furnizorii pieselor de schimb și altei producții tehnice, selectate în cadrul auditului pentru analiză (S.R.L. „Ratfer-Com”, S.R.L. „Avangarda-Const”, S.R.L. „Antarius-Com”, S.R.L. „Elenicna”, S.R.L. „Uncovlad”, S.R.L. „Doina-Emox”), s-a constatat că tranzacțiile economice se efectuează într-un cerc constant determinat, iar agenții economici nominalizați, de regulă, nu sunt importatori și producători ai producției indicate. Aceste întreprinderi au livrat Serviciului ATM producție tehnică în sumă de 55,233 mil. lei, concomitent înregistrând importul acestor mărfuri în sumă de 12,681 mil. lei, precum și relațiile cu firmele anulate de IFPS ca plătitori TVA, din cauza neonorării obligațiunilor fiscale (delicvente sau fantome). Situația constatată în procesul de procurare a producției tehnice la Î.S. „CFM” denotă netransparența acestor achiziții, insuficiența controlului intern la contractarea procurării mărfurilor, precum și lipsa studiului credibilității agenților contractați, ceea ce determină riscul de majorare a costului de mărfuri, cu suportarea de către întreprindere a cheltuielilor suplimentare la aprovizionarea subdiviziunilor Î.S. „CFM” cu piese de schimb, materiale și utilaj.

- Pe parcursul anilor 2008-2010, în baza contractelor încheiate de către Serviciul ATM cu un agent economic intermediar de peste hotarele republicii, au fost procurate 971 de ferestre termopan pentru vagoanele de pasageri, în sumă de 1186,5 mii dolari (14470,8 mii lei), al căror producător este o uzină din Ucraina. Astfel, conform facturilor de expediție, în această perioadă au fost primite 1265 de ferestre în valoare de 17,481 mil. lei, fiind casate 1135 de ferestre în valoare de 13,957 mil. lei, soldul la 31.12.2010 constituind 130 de ferestre în valoare de 3,523 mil. lei. Procurarea acestor bunuri s-a efectuat de asemenea prin firme intermediare, ceea ce determină riscul de majorare a cheltuielilor suportate de întreprindere.

- Serviciul ATM are înregistrate, la 01.07.2010, creanțe semnificative în sumă de 1,166 mil. lei, din care 942,6 mii lei - la contul „Avansuri acordate”, ce reprezintă 80,8%, inclusiv avansul pentru acumulatori, acordat unei firme de peste hotarele republicii, în sumă de 634,8 mii lei, format în urma acceptării de către Serviciul ATM a modului de achitare a avansului în cuantum de 100%. În pofida măsurilor întreprinse și câștigului de cauză în instanța de judecată, aceste mijloace nu sunt recuperate.

Ulterior, în rezultatul auditului Curții de Conturi din anul 2018, prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 8 din 26 martie 2018 au fost stabilite următoarele:

În anii 2015-2016, întreprinderea a efectuat 594 de procurări, în valoare totală de circa 731,6 mil. lei, dintre care la 374 (63%) de contracte a fost aplicată procedura dintr-o singură sursă.

Analiza achizițiilor efectuate sub aspect structural relevă că, în perioada de referință, ponderea predominantă de 51,3% se atribuie procurării de motorină, fiind urmată cu 12,3% de piesele de schimb pentru vagoane și locomotive.

Lipsa reglementărilor normative precum și a verificărilor asupra modului de desfășurare a achizițiilor în perioada, supusă auditării au relevat la acel moment următoarele deficiențe în procesul desfășurării acestora:

- neasigurarea publicării integrale pe site-ul întreprinderii a planurilor anuale de achiziții, precum și lipsa unor cerințe concrete privind informațiile care trebuie publicate la atribuirea contractului;

- efectuarea procurărilor în valoare totală de 56,8 mil. lei de la 9 agenți economici în lipsa relațiilor contractuale.

În rezultatul auditului din anul 2020, Curtea de Conturi a constatat că lipsa regulamentară a strategiei de planificare a achizițiilor a determinat întreprinderea, în condițiile unui buget deficitar, să procure nejustificat unele bunuri materiale, în valoare totală de 51,261 mil. lei, care nu au fost utilizate sau deja existau în depozitele Î.S. „CFM”. De remarcat că neexaminarea continuă a necesităților și stocurilor de bunuri materiale la elaborarea planului anual de achiziții, a generat înghețarea a 126,956 mil. lei în circa 2549,8 mii unități de stocuri cu mișcare lentă sau fără mișcare.³⁹

Drept urmare a efectuării Inspecției financiare din noiembrie 2014, s-a constatat că Î.S. „CFM” a încheiat contracte privind livrarea de motorină/ulei cu SRL „Basapetrol”. Contractele respective au fost încheiate ca urmare a ofertelor comerciale prezentate de SRL „Basapetrol” către Î.S. „CFM”.⁴⁰

Deși prețul propus de SRL „Basapetrol” în oferta comercială depășea prețul angro existent pe piață la acel moment, factorii de decizie din cadrul întreprinderii de stat au

³⁹ Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020

⁴⁰ Actul Inspecției Financiare din 07.11.2014

acceptat oferta în detrimentul intereselor întreprinderii. Urmare a livrării către Î.S. „CFM” în perioada anilor 2013-2014 a 6207,47 tone de motorină în valoare de 115,257 mil. lei și ulei în cantitate de 59,797 tone în valoare de 1,366 mil. lei, SRL „Basapetrol” a obținut un profit brut în mărime de 2.756.355 lei.

Contracte similare au fost semnate de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și cu și SRL „Avante”. Contractele respective au fost încheiate ca urmare a ofertelor comerciale prezentate de SRL „Avante” către Î.S. „CFM”. Deși prețul propus de SRL „Avante” în oferta comercială depășea prețul angro existent pe piață la acel moment, factorii de decizie din cadrul întreprinderii au acceptat oferta în detrimentul intereselor financiare ale acesteia. Ca urmare a livrării către Î.S. „CFM” în perioada 24.04.2014 - 29.05.2014 a 895.428 kg de motorină în valoare de 17,975 mil. lei, SRL „Avante” a obținut un profit brut în mărime de 1.007.762 lei.⁴¹

În rezultatul, verificărilor efectuate de Inspekția Financiară în anul 2016, s-a stabilit că au fost achiziționate mărfuri (materiale și piese) în valori semnificative prin intermediari, care la rândul lor le-au achiziționat de la firme fantome, cu nerespectarea prevederilor legale, neasigurând certificarea calității mărfurilor și proveniența acestora. Astfel, în conformitate cu Deciziile IFPS din 04.03.2016 și din 06.05.2016, nu s-a luat în calcul sumele TVA spre restituire, respectiv, 587,6 mii lei și 4,3831 mil. lei, ca rezultat al neconfirmării provenienței mărfurilor și legalității serviciilor livrate în adresa Î.S. „CFM”.⁴²

Ulterior, în cadrul inspekției din anul 2019, Inspekția Financiară a stabilit că inspekțiile de contrapunere efectuate la unii furnizori de materiale și piese de schimb ai Î.S. „CFM” (S.R.L. „BSA-Impex”, S.R.L. „Indelco”, S.R.L. „Spectehcom”, S.R.L. „Levdra”, S.R.L. „Tehnomet”, S.R.L. „Metvil”, S.R.L. „Arvi-Invest”) a constatat că, majoritatea materialelor și utilajului furnizat este produs la întreprinderi specializate de peste hotarele țării (Ucraina, Rusia, Cehia), iar adaosul comercial aplicat de către aceștia, care variază între 40-90 la sută, majorează costurile materialelor pentru Î.S. „CFM” în aceeași mărime.

Suplimentar, Serviciul de Informații și Securitate (în continuare SIS), a identificat mecanisme infracționale *circumscrie corupției*, în activitatea unor foști și actuali factori de decizie ai ÎS „CFM”, în rezultatul cărora, sunt cauzate⁴³:

- prejudicii financiare majore ÎS „CFM” (înăutătirea situației economice) și, respectiv, ratări de venituri în bugetul de stat;
- impact asupra mediului concurențial și economiei;
- riscuri pentru imaginea țării pe plan extern.

Informațiile obținute de SIS la acest subiect vizează:

Livrarea bunurilor / pieselor și a altor consumabile pentru ÎS „CFM”, la prețuri majorate excesiv, întreprinderii de stat fiindu-i cauzat un prejudiciu de peste 55 de milioane de lei (aceasta doar pe perioada investigată, 2018 - 31.10.2019). Achizițiile au fost efectuate de la următoarele companii / grupuri de companii afiliate și favorite de factorii decizionali:

a) „LEV DRA” SRL

Aceasta a operat livrări de uleiuri (marca M-14 V2 și Lukoil Monograd MD 40

⁴¹ Actul Inspekției Financiare din 07.11.2014

⁴² Demersul Inspekției Financiare din 08.07.2016 către Prim ministru

⁴³ Scrisoarea SIS nr. 5/1903 din 10.12.2019

Super 1), în sumă de cca. 5 545 500 de lei, de fapt importate de furnizorul oficial - ÎCS „Lukoil-Moldova” SRL. Contractele au fost semnate de Iurii Topala, unele de către vicedirectorul responsabil de activitatea comercială - Grigore Condurache. Din diferența de preț (doar în perioada de referință), ÎS „CFM” ar fi fost prejudiciată cu cca. 3 milioane de lei. În perioada de referință, „LEVdra” SRL nu a realizat importuri de uleiuri M-14 V2 și/sau Monograd MD 40 Super 1.

Mai mult ca atât, „LEVdra” SRL (în baza facturilor fiscale) a achiziționat în perioada 04.01.2018 - 29.03.2019 de la ÎCS „Lukoil-Moldova” SRL, produse în sumă de cca. 3,2 milioane de lei, dar a facturat livrări către ÎS „CFM” (în perioada 07.02.2018 - 26.06.2019), în valoare de cca. 26,4 milioane de lei.

În aceste livrări, sub aspect de abuz, prezintă relevanță semnarea contractului cu „LEVdra” SRL, nr. 2952/IV/2019 din 17.04.2019, în valoare de 7 088 200 de lei (inclusiv TVA) pentru procurarea următoarelor piese de schimb pentru vagoane (prin licitație, în baza procesului-verbal din 02.04.2019):

- Крышка люка полувагона 757.45.010-СБ — 800 de unități, la preț de 8008 lei/unit., în sumă de 6 406 400 de lei (preț aproape dublu față de valoarea statistică/vamală).

- Колодка вагонная композиционная 2Тр11 — 4300 unități, la preț de 151 de lei/unit., la suma de 649 300 de lei (preț aproape dublu față de valoarea statistică/vamală).

- Сектор запоров 8446-Н, 100 unități, în valoare de 32 500 de lei. Date cu privire la proveniența acestora nu figurează în evidențele oficiale.

În context, a fost stabilită o „legătură” între „LEVdra” SRL, „Transalliance Group” SRL și factorii de decizie ai ÎS „CFM”. Anume, la 31.07.2019, Grigore Condurache (persoana de încredere a lui Iurii TOPALA) a semnat contractul de cesiune a creanțelor nr. 3032/IV/2019, prin care, „LEVdra” SRL a cesionat, iar „Transalliance Group” SRL a primit dreptul de creanță a primei și totodată a devenit creditor al ÎS „CFM” cu suma datorată de 6 358 336,88 de lei, reflectată în actul de decontare reciprocă din perioada 01.01.2019 - 30.06.2019.

Anterior, a fost sesizată legătura lui Iurii TOPALA cu SRL „Transalliance Group”, în următoarele circumstanțe:

- în decembrie 2015, Iurii Topala a preluat cota de 100% din „Transcancor” SRL (operator de expediție pe cale ferată), prin interpunere, ca fondator, a lui Balan Dorel (fin de cununie al directorului general al ÎS „CFM” Iurii Topala).
- „Transcancor” SRL a fost fondată la 16.08.2007 și a fost condusă timp de mai mulți ani de Irina Objeleanskaia. După preluarea companiei de către Dorel Balan, aceasta a fost menținută în funcție.
- Irina Objeleanskaia a gestionat mai întâi neoficial, apoi oficial (din 02.08.2019) și activitatea „Transalliance Group” SRL - operator de expediție pe cale ferată (fondat la 14.03.2017, afiliat la fel lui Iurii Topala, lui Miron Găgăuz și Veaceslav Baida), lider în prestarea expediției pe cale ferată în I-ul semestru al anului 2019, cu o pondere de 28%.

Prin semnarea contractului de cesiune s-ar fi urmărit interesul „Transalliance Group” SRL de a obține mijloacele financiare de la „LEVdra” SRL, în schimbul favorizării achiziției la suprapreț a produselor (uleiuri și piese), ceea ce ar prezuma și o modalitate de legalizare a veniturilor din corupție (spălarea banilor).

b) Grupul „INDELCO-GC” SRL, „GLOBCONSULT” SRL și „SADEN- GUTU”
II.

Companiile sunt interafiliate (legăturile fiind sesizate prin deținerea calității de

fondatori și administratori de către aceleași persoane, prin adresa juridică comună,, relațiile comerciale reciproce etc.) și sunt gestionate de Guțu Ion, în comun soția sa Irina.

Întreprinderile au câștigat frecvent la licitațiile organizate de ÎS „CFM” pentru achiziționarea pieselor electrice, acumulatorilor, pieselor pentru locomotivele diesel, etc. În perioada 09.01.2018 - 12.08.2019, ÎS „CFM” a achiziționat, pe facturi fiscale, de la „Saden-Guțu” ÎI piese în valoare de cca. 2 000 000 de lei (cu TVA). În același timp, „Saden-Guțu” ÎI, din toate procurările sale de cca. 1 443 000 de lei, din acea perioadă, a efectuat procurări de la „Indelco-GC” SRL (firma afiliată), la suma de cca. 1 430 000 de lei (cu TVA).

Totodată, „Indelco-GC” SRL a livrat către ÎS „CFM” în perioada 09.01.2018 - 13.08.2019, marfa în valoare de cca. 6 620 000 de lei (cu TVA), în timp ce valoarea tuturor procurărilor nu a depășit 1 000 000 de lei. SRL „Globconsult”, din 26.06.2018 până la 23.09.2019 a facturat mărfuri pentru ÎS „CFM” în valoare de cca. 1 510 000 de lei. Totodată, pe parcursul anilor 2018 - noiembrie 2019, „Globconsult” SRL nu a importat mărfuri destinate necesităților ÎS „CFM”. Însă, au fost constatate procurări „dubioase” de cca. 890 000 de lei de la „Indelco-GC” SRL.

Ne referim doar la contractele semnate în anii 2018 - 2019 (august), de către Iurii TOPALA sau Grigore Condurache (cu „Indelco-GC” SRL, „Globconsult” SRL și „Saden-Guțu” ÎI). Ca și cazuri abuzive, pentru exemplificare, menționăm:

Contractul semnat cu „Indelco-GC” SRL, nr. 2399/IV/2018 din 06.02.2018, la suma de 3 390 275 de lei (cu TVA), pentru procurarea a 680 de acumulatori (tip: THЖ-250M-Y2, 3БII-75, 6БII-150, 9БII-225). Potrivit informațiilor oficiale ale producătorilor de acumulatori similare, din Federația Rusă sau Ucraina, costul unui acumulator, de exemplu THЖ-250M- Y2 sau 3БII-75 este estimat la cca. 800 lei. Acestea însă au fost procurate la prețuri de cca. 3 800 - 3 900 lei, cu un adaos de peste 300%.

1. Contractele semnate cu „Globconsult” SRL:

- nr. 2882/IV/2019 din 14.03.2019, pentru procurarea a 2 000 de metri de cablu, la suma de 445 200 de lei (cu TVA), sau 222,6 lei / m. SRL „Globconsult” nu a efectuat operațiuni de import în perioada de referință, ci a efectuat procurări de la SRL „Indelco-GC”. Astfel, la 12.04.2019, ultima a vămuit și introdus în țară 2 171 m de cablu cu o valoare statistică de 231 888 de lei, ceea ce constituie jumătate din prețul de livrare de la „Globconsult” SRL către ÎS „CFM”.

- nr. 2970/IV/2019 din 03.05.2019, pentru procurarea pieselor de schimb pentru trenurile cu motor diesel D1M, la suma de 1 435 039 de lei.

Conform anexei contractului, toate bunurile specificate au fost importate de fapt de aceeași „Indelco-GC” SRL (ca intermediară), iar în consecință prețurile de livrare către întreprinderea de stat au fost majorate de câteva ori.

- nr. 3001/IV/2019 din 06.06.2019, pentru procurarea echipamentelor de telecomunicații, piese de schimb pentru locomotive TE 10, Diesel D6 și D12, la suma de 665 802 de lei (cu TVA).

Ca și în cazul menționat mai sus, livrarea pieselor a fost intermediată, importurile fiind efectuate de „Indelco-GC” SRL.

- nr. 3940/IV/2019 din 16.08.2019, pentru procurarea produselor din cablu, la suma de 296 991 lei (cu TVA).

Toată gama de produse specificate în anexa contractului (кабель АББГ, АББШВ, ППСТБМ, ППШМ, etc.), a fost de fapt importată la 07.11.2019 de „Indelco-GC” SRL.

3. Contractul încheiat cu „Saden-Guțu” ÎI, nr. 2613/IV/2018 din 08.10.2018, la suma de

381 366,6 de lei (cu TVA). „Saden-Guțu” ÎI nu a importat piesele respective, acestea fiind achiziționate de la „Indelco-GC” SRL (care intervine la fel ca importator).

c) Grupul de companii „BSA-IMPEX” SRL și „METVIL” SRL

Acestea au obținut venituri neordinare, ca furnizori principali ai pieselor de schimb pentru ÎS „CFM”, fiind favorizate încă din 2015.

Ca exemplificări, s-a făcut referință la contractele semnate în perioada anilor 2018 - august 2019:

Cu „BSA-Impex” SRL:

- nr. 2415/IV/2018 din 02.03.2018, la suma de 81 615 de lei (cu TVA.),
- nr. 2824/IV/2019 din 18.02.2019, la suma de 4 569 360 de lei, pentru procurarea pieselor pentru locomotive ТЭ10;
- nr. 2823/IV/2019 din 18.02.2019, la suma de 2 499 543 de lei, pentru procurarea plăcilor cu densitate sporită;
- nr. 2877/IV/2019 din 14.03.2019, la suma de 1 985 373 de lei, pentru procurarea pieselor pentru locomotive;
- nr. 2954/IV/2019 din 17.04.2019, la suma de 1 284 075 de lei, pentru procurarea pieselor pentru vagoane;
- nr. 2968/IV/2019 din 03.05.2019, la suma de 1 263 839 de lei, pentru procurarea pieselor pentru locomotive diesel Dl;
- nr. 3003/IV/2019 din 06.06.2019, la suma de 918 180 de lei, pentru procurarea pieselor de schimb.

Exemplificare:

1. Specificația bunurilor livrate, conform contractului nr. 2415/IV/2018, în raport cu importurile acestora operate de „BSA-Impex” SRL, evidențiază caracterul supraevaluat cu 300% al prețurilor achitate ÎS „CFM” pentru: Вкладыш коренного подшипника Д100.02.137, Д100.02.138 sau Д100.02.139, care constituie 2784 lei/unit., 2838 lei/unit. și 2874 lei/unit, respectiv. Valoarea medie statistică a unei unități de piesă, la import, a constituit cca. 943 de lei (la situația din 19.04.2018).

2. Specificația bunurilor din anexa nr.1 la contractul nr. 2824/IV/2019, în raport cu importurile efectuate de „BSA-Impex” SRL, denotă că ÎS „CFM” a achitat un cost majorat cu cca. 200%, pentru piesele Элемент упругий У300.30.55.016 și Элемент упругий У300.30.55.017, de 1 380 lei/unit. și respectiv de 1365 lei/unit. Valoarea statistică a unei unități de piesă la import (la 01.02.2019), în medie a constituit cca. 622 de lei.

3. Specificația bunurilor livrate din anexa nr.1 la contractul nr. 2823/IV/2019 în comparație cu importurile efectuate de „BSA-Impex” SRL, evidențiază un adaos de 100%. Astfel, ÎS „CFM” a achitat pentru Пластина KC-25 (35) LNUX 301940TN02, RPUX 3010MOTN, BNUX 201540TN sau TNUN 381060TN - 669 lei, 552 lei, 705 lei, 438 lei sau 618 lei per unitate. Concomitent, valoarea statistică a unei unități de piesă la import (la situația din 14.03.2019), în medie a constituit cca. 348 lei/unit.

Cu „Metvil” SRL:

- nr. 2414/IV/2018 din 02.03.2018, la suma de 95 952 de lei, pentru procurarea pieselor de schimb pentru locomotive și materialul rulant;
- nr. 2876/IV/2018 din 14.03.2018, la suma de 5 364 552 de lei, pentru procurarea pieselor de schimb pentru locomotive ТЭ10;
- nr. 2969/IV/2018 din 03.05.2019, la suma de 2 040 420 de lei, pentru procurarea pieselor de schimb pentru locomotive diesel Dl și ТЭ10.

Exemplificare:

Specificația bunurilor livrate conform contractului nr. 2414/IV/2018, în coroborare cu importurile acestora, efectuate de „Metvil” SRL, reflectă achitarea unor prețuri duble de către ÎS „CFM”, respectiv, pentru:

- Сухарь Д100.25.006 și 9Д100.37.248 - 516 lei/unit sau 582 lei/unit. Valoarea statistică a unei unități de piesă la import a constituit o medie de cca. 288 de lei (la situația din 12.03.2019);
- Сетка пылеулавливающая 216.1497С - 42 lei/unit. Valoarea medie statistică de import a constituit (la situația din 12.03.2018), cca. 17 lei. NOTĂ: pentru specificațiile altor contracte (neexemplificate) situația este similară.

Către ÎS „CFM”, în baza facturilor fiscale, în perioada 27.06.2016 - 19.06.2019, „BSA-Impex SRL” a efectuat livrări de peste 23,7 milioane de lei (cu TVA), iar „Metvil” SRL, din 02.02.2015 până la 28.06.2019, peste 45,85 milioane de lei (cu TVA).

Suplimentar, informațiile denotă că Veaceslav BAIDA gestionează prin intermediul lui SUMIN Serghei, director al „BSA-Impex SRL”, activitatea următoarelor companii comerciale, toate fiind în topul furnizorilor de piese și materiale pentru parcul rulant al ÎS „CFM”:

1. „Novastadard” SRL, cu profit declarat (în 2018) de 5,05 milioane de lei;
2. „Spectehcom” SRL, cu profit declarat (în 2018) de 21,7 milioane de lei, dealer al АО «НПК Уралвагонзавод»;
3. „Tehuniversal” SRL, cu profit declarat (în 2018) de 1,4 milioane de lei;
4. „Tehnomet Grup” SRL, cu profit declarat (m 2018) de 20,4 milioane de lei.

Acestea reprezintă informal interesele lui Veaceslav BAIDA, activează concertat cu alte companii (la fel „active”) în licitațiile ÎS „CFM”, devenind câștigătoare. Prin urmare, furnizează piese/mărfuri pentru întreprinderea de stat cu un adaos comercial dublu sau chiar triplu față de cel de producător.

Conform evaluărilor preliminare prezentate de SIS⁴⁴, din valoarea totală a achizițiilor ÎS „CFM”, pentru anul 2018 (în sumă de cca. 136,33 milioane de lei), doar de la firmele susmenționate (trei grupuri de interese) au fost realizate achiziții de 83,55 milioane de lei, din care, prejudiciul întreprinderii de stat (ca urmare a stabilirii prețurilor/achitărilor supradimensionate), constituie peste 40 de milioane de lei.

Pentru anul 2019 (la situația din 31 octombrie), din suma totală a achizițiilor (în valoare de cca. 75,41 milioane de lei), de la aceleași companii de referință au fost operate procurări de 28,11 milioane de lei, prejudiciul ÎS „CFM” constituind cca. 15 milioane de lei. În anii precedenți perioadei menționate ar putea fi cauzat un prejudiciu similar întreprinderii de stat, ceea ce a și cauzat caracterul deplorabil al situației financiare, a compromis dezvoltarea sectorului.

Elemente de corupție au fost identificate și în achizițiile de mărfuri și servicii operate de factori de decizie de nivel inferior, cum ar fi a ex-șefului Serviciului transport călători a ÎS „Calea Ferată din Moldova” Anatolie RUSU, la încheierea contractelor pentru Depoul de vagoane de călători. Persoana vizată ar fi promovat prin abuz și/sau depășire a atribuțiilor de serviciu contracte în următoarele împrejurări, cu următorii agenți economici⁴⁵:

- a) SRL „Sablex-Plus”

⁴⁴ Scrisoarea SIS nr. 5/1903 din 10.12.2019

⁴⁵ Scrisoarea SIS nr. 5/1903 din 10.12.2019

La 31.01.2018, compania în cauză a încheiat contractul nr. 2395/VI/2018 cu ÎS „CFM”, în baza căruia, din iunie 2018, se realiza transportarea nisipului din teritoriul țării pe cale ferată, cu ulterioara descărcare pe teritoriul depoului. Din start, această relație s-a desfășurat în lipsa contractului de arendă a teritoriului depoului (între „Sablex-Plus” SRL și ÎS „CFM”).

După descărcare din vagoane, încărcarea în camioane era efectuată cu tractorul depoului (TO-18A), serviciu achitat de „Sablex-Plus” SRL, în baza unui alt contract (nr. 19 din 07.06.2018), semnat cu Anatolie RUSU, fără coordonare cu Direcția juridică a ÎS „CFM” și fără stabilirea cuantumului taxelor suplimentare (pentru prestarea serviciului mai mult de 2 ore).

Depoul nu deține toate actele de recepție a serviciilor și bonurile de plată efectuate de „Sablex-Plus” SRL. În evidențe există o necorespondere a numărului autovehiculelor care au intrat pe teritoriul depoului pentru încărcarea nisipului cu datele din tabelul de intrări / ieșiri, completat de personalul pazei la poarta de acces a depoului.

Din 14.09.2015 până la momentul întocmirii scrisorii SIS nr. 5/1903 din 10.12.2019, fondator unic al „Sablex-Plus” SRL este SRL „Maran”, în care, fondator unic este Anatolie RUSU. Până la 11.03.2016 acesta a figurat și ca director al SRL „Maran”. Astfel, circumstanțele denotă că acesta Anatolie RUSU, folosindu-se de funcția deținută în cadrul ÎS „CFM”, a favorizat în interes personal activitatea economică „Sablex-Plus” SRL pe teritoriul depoului.

b) SRL „SV Prodgrup”

La 17.07.2018, Direcția pentru deservirea călătorilor (denumirea de atunci) a încheiat contractul nr.1707/2018 cu „SV Prodgrup” SRL privind livrarea de către ultima a produselor de patiserie pentru vagoanele-restaurant.

Fiind în concediu, Anatolie RUSU a dat indicație verbală de semnare a contractului adjunctului său Constantin PAVLOV. Conform Registrului de evidență a eliberării procurilor, în acea perioadă, nici Anatolie RUSU, nici Constantin PAVLOV nu avea împuterniciri pentru semnarea contractului.

Marfa de la „SV Prodgrup” SRL era recepționată de Raisa AXIONOVA, casier al Direcției pentru deservirea călătorilor, ulterior fiind eliberată șefilor de tren, dar nu responsabililor de la vagoanele-restaurant (ca în cazul altor alimente). Produsele de patiserie nu erau păstrate în frigiderele vagoanelor- restaurant, dar în încăperile de serviciu ale însoțitorilor de vagon. Ultimii erau „obligați” să le realizeze în totalitate, ori să le achite integral, returul nefiind acceptat. Mijloacele financiare acumulate în urma comercializării produselor, cel mai probabil în afara evidenței fiscale, la întoarcere din cursă, erau predate aceleiași Raisa AXIONOVA.

c) SRL „Torpedo”

Anatolie RUSU (acționând în baza Ordinului directorului general al IS „CFM” nr. 429/H din 04.12.2017) la 11.12.2017 a fost încheiat contractul nr. 1615 din privind prestarea de către SRL „Torpedo” a serviciilor de transportare auto a vameșilor pe itinerarul Ocnița - Vălcineț - Ocnița, pentru efectuarea controlului în trenurile ÎS „CFM”.

Aceste servicii au fost stabilite la un preț supraevaluat. Mijlocul de transport utilizat, aparține aceleiași SRL „Sablex-Plus” și indirect lui Anatolie RUSU. Pentru camuflarea intereselor lui Anatolie RUSU, mijlocul de transport a fost transmis la 15.12.2017 în folosință (uzufructul) SRL „Torpedo”. ÎS „CFM” urma să achite SRL „Torpedo” pentru serviciile prestate cca. 60 000 de lei lunar, sau 423 000 de lei în total (pe perioada 01.01.2019 - 31.08.2019).

După constatarea caracterului nefondat al costului serviciilor SRL „Torpedo”, ÎS „CFM” ar fi achitat doar 145 000 de lei. După plecarea din funcție de șef al Serviciului transport călători, Anatolie RUSU, personal insistă să fie achitată datoria de cca. 278 000 de lei. Depoul de vagoane de călători refuză achitarea părții restante, invocând „ caracterul exagerat al prețului serviciilor de transport ”.

D. Scheme/activități ilicite

1. Transportarea fără bilete

În conformitate cu actul Inspecției Financiare din 21.05.2014 privind verificarea corectitudinii încasării și reflectării de către întreprindere a veniturilor din vânzarea билетelor de călătorie pe ruta Chișinău-Moscova-Chișinău pentru perioada aprilie-mai 2013, a fost stabilit că valoarea estimativă a veniturilor neînregistrate de întreprindere în perioada 06.05.2013-28.05.2013 constituie 1,026 mil. lei.

Conform informației Serviciului de Informații și Securitate⁴⁶ erau sesizate organele procuraturii despre existența unei scheme coruptibile de estorcare a mijloacelor financiare de către funcționarii din cadrul Î.S. „CFM”. Sumele bănești erau estorcate de la șefii de tren și însoțitorii lor pentru a mușamaliza încălcările depistate în rezultatul controalelor și pentru a nu întocmi procese - verbale. Astfel, se estorcau mijloace bănești de la șefii de tren care efectuează rute internaționale pe itinerarul Chișinău - București, Chișinău - Moscova și Chișinău - Sankt Petersburg. Sumele acumulate variau între 40 000 - 50 000 lei pe lună. Persoanele nominalizate cu condiționarea de a nu întocmi procese verbale de constatare a unor încălcări solicită bani ocazional de la echipele de însoțire a trenului, precum și sistematic de la șefii de tren. Totodată, de către Serviciului de Informații și Securitate au fost transmise informații cu privire la o schemă ilicită planificată și aplicată de către unii angajați ai Gării Feroviare din mun. Chișinău, în special casieri și însoțitori de vagon, prin care s-ar delapida în interes propriu, sume de bani proveniți din vânzarea билетelor de călătorie pe ruta trenului nr. 642 Chișinău - Odessa. Astfel, Procuratura Anticorupție a intentat cauza penală nr. 2017978482, din art. 191, alin. (2) CP al RM, iar ulterior a expediat-o în gestiunea Procuraturii mun. Chișinău, oficiul Centru.

2. Transferuri nejustificate (Paza militară)

Faptele indicate în Hotărârea Curții de Conturi nr. 31 din 8 august 2011 relevă că Serviciul pază militarizată în perioada 01.01.2008-01.10.2010, în baza a 39 de ordine de plată, semnate de șeful Serviciului pază militarizată și contabilul-șef, neîntemeiat, în lipsa documentelor justificative, a transferat unor unități economice mijloace în sumă de 1,947 mil. lei și respectiv 207,4 mii lei.

Aceste mijloace financiare, conform informațiilor solicitate de Curtea de Conturi de la instituțiile financiare, ulterior au fost ridicate în numerar în baza delegațiilor. Urmare acestor tranzacții, contabilul-șef a efectuat înregistrări contabile eronate, transferurile fiind reflectate la cheltuieli ca datorii față de personal la retribuirea muncii, la contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, datorii pe termen scurt la facturile comerciale. În realitate, facturi comerciale nu au fost prezentate auditului, iar transferurile s-au efectuat în lipsa contractelor încheiate. Astfel, mijloacele financiare în sumă de 2,154 mil. lei au fost sustrate de pe contul bancar al întreprinderii și trecute neîntemeiat la creșterea prețului de cost al transportului de mărfuri și celui de călători ale Î.S. „CFM”.

3. Necalcularea taxei suplimentară pentru pregătirea și transmiterea vagoanelor la Ocnita

⁴⁶ Scrisoarea SIS nr. 24/660r din 18 februarie 2021

În rezultatul controlului efectuat de Inspekția Financiară în februarie 2013 s-a stabilit că n-a fost calculată taxa suplimentară pentru pregătirea și transmiterea a 37 de vagoane descoperite sub încărcături la s. Gnivani (Ucraina), ca urmare fiind ratată posibilitatea încasării a unui venit suplimentar în sumă totală de 949,6 mii lei (73047 franci elvețieni), inclusiv: în anul 2011- 250,45 mii lei (19265 franci elvețieni.) și în anul 2012 – 699,16 mii lei (53782 franci elvețieni). Totodată, întreprinderea a suportat cheltuieli suplimentare în sumă de 607,3 mii lei, inclusiv: în anul 2011 - 124001 lei, în anul 2012 - 483340 lei. Vagoanele descoperite transmise Ucrainei au fost utilizate în majoritate cazurilor de următori agenți economici: SRL „Taft-Auto”, SRL „Veromax-Impex” și SRL „Naxin” pentru transportarea prundișului.⁴⁷

4. Taxe neoficiale aplicate expeditorilor

Conform informațiilor prezentate de către SIS⁴⁸, prin intermediul unor angajați ai Î.S. „CFM”, pentru taxa neoficială de 2 dolari SUA/l tonă transportată, firmele expeditoare care o achită sunt favorizate. Potrivit *sesizării*, vice directorul General al Î.S. „CFM”, responsabilă de activitatea comercială, VICOL Arcadie, avantaja anumite firme de expediție pentru transportarea mărfurilor agenților economici, de regulă contrar cererilor ultimilor. Prin urmare, s-a format un monopol în prestarea serviciilor de expediție.

Astfel, conform Regulamentului de transportare a mărfurilor pe cale feroviară, fiecare firmă de expediție urma să depună pe contul Î.S. „CFM” un milion de lei, indiferent de tranzacțiile efectuate. În același cont zilnic trebuia să existe o sumă de cel puțin 20% din valoarea tuturor tranzacțiilor derulate de firma de expediție în ultimele 3 luni. Analiza operațiunilor comerciale a evidențiat că firmele de expediție: SRL „UNION EXPEDIȚIE”, SRL „CONDALINE”, SRL „TRANSLOGIST SISTEM”, SRL „TRANSLINE-EXIM”, SRL „BRUCVUD-PLUS”, SRL „TRANSCANCOR” încălcau prevederile în cauză, astfel încât se inversează rolurile - întreprinderea de stat prestează „în avans” serviciile de transport firmelor de expediție menționate. Companiile „tutelate” achită „taxele de protecție” prin transferarea lor în conturile firmei off-shore „CARGOLOGIST” LP, sub acoperirea unor contracte fictive. Pentru organizarea transportului de mărfuri, în 2014, au încheiat contracte cu Î.S. „CFM” 23 de firme de expediție. Respectiv, activitatea majorității lor este afectată, în consecința fenomenului descris, prin concurența neloială.

Astfel, începând cu anul 2014, funcționează monopolul asupra serviciilor de expediție a mărfurilor pe cale ferată, implementat prin corupție, cu aplicarea „taxelor neoficiale de la 2 la 5 dolari SUA per tonă de marfa transportată, de la firmele de expediție⁴⁹. Conform informațiilor din scrisoarea SIS nr. 5/1903 din 10.12.2019 schema funcționa după cum urmează:

Organizatori și coordonatori ai schemei și ai întregului proces de expediție figurează:

Veaceslav BAIDA - gestionează neoficial și operatorul de expediție SRL „Transfer-SV”;

- Arcadie VICOL - angajat în SA „Moldovagaz” (2015 - 2019), anterior director comercial al SA „Metalferos” (2005 - 2013 vicedirector general al ÎS „CFM”, responsabil de activitatea comercială (vara 2013 - septembrie 2015), gestionează neoficial SRL „Arvi Invest Logistics” - se află în topul importatorilor de cărbune în Republica Moldova din

⁴⁷ Actul Inspekției Financiare din 14.02.2013

⁴⁸ Scrisoarea SIS nr. 24/660r din 18 februarie 2021

⁴⁹ Scrisoarea SIS nr. 5/1903 din 10.12.2019

Federația Rusă (extras din reg. Donbas), livrează cărbune inclusiv către ÎS „CFM” și este operator de expediție pe cale ferată.

În scopul limitării numărului de companii de expediție și favorizării anumitor operatori, coordonatorii schemei au operat modificări la Regulamentul de transportare a mărfurilor pe cale feroviară.

Conform noilor condiții, începând cu anul 2015, fiecare firmă de expediție urmează să depună în contul ÎS „CFM” suma de 3 000 000 de lei” (în anul 2014 suma era de 1 000 000 de lei). Concomitent, indiferent de numărul tranzacțiilor efectuate, în același cont, zilnic trebuie să existe o sumă de cel puțin 20% din valoarea tuturor tranzacțiilor realizate în ultimele 3 luni. În consecință, mai mulți agenți economici au fost nevoiți să-și reprofileze domeniul, iar alții să-și încheie activitatea (îndeosebi firmele de expediție mici).

Pentru comparație, în 2014, ÎS „CFM” avea încheiate contracte cu peste 23 de firme de expediție. În 2015, din cauza noilor condiții (catalogate drept anticoncurențiale), numărul acestora a scăzut până la 14.

Aceste condiții au fost create „artificial”, prevederile menționate fiind de fapt încălcate de către companiile protejate (SRL „Union Expediție”, SRL „Condaline”, SRL „Translogist Sistem”, SRL „Transline-Exim”, SRL „Brucvud-Plus” și SRL „Transcancor”). Au fost înregistrate cazuri când, acestea, neavând lichidități în cont, ÎS „CFM” le presta „în avans” servicii de transport.

Astfel a fost instaurat monopol în prestarea serviciilor de expediție, pentru unele și aceleași companii:

- SRL „Union Expediție” - a devenit operator național de expediție pe sectorul de transport feroviar în cadrul programului „ZUBR”. La fel, această întreprindere și-a format un monopol exclusiv la organizarea transportării loturilor de sare importată;

- SRL „Translogist Sistem” - operator național al trenului VIKING în RM;

- SRL „Condaline” - operațiuni de expediere/transport al prundișului pe cale ferată.

Toate trei companii sunt interafiliate, fiind gestionate de Pîrlog Marcelian (SRL „Translogist Sistem” și SRL „Condaline”) și prietenul său Carapascal Mihail (SRL „Union Expediție”) și protejate de Veaceslav Baida.

Anterior, taxa percepută de la agenții economici era transferată în contul firmelor offshore. Ulterior, sub diverse pretexte, o parte din bani erau returnați ca „plăți operatorilor de expediție”.

În perioada 11.09.2014 - 07.12.2016 firmele de expediție (SRL „Condaline”, SRL „Translogist Sistem”, SRL „Union Expediție”, SRL „Transline Exim”, SRL „Navibul-US”, SRL „Elit-Trans”, SA „Grandalogistic”, SRL „Eurorail”) au transferat cca. 158 000 000 de lei în contul firmei offshore „CARGOLOGIST” LP

În perioada 02.07.2014 - 07.12.2016 „CARGOLOGIST” LP a transferat cca. 16 000 000 de lei agenților economici: SRL „Condaline”, SRL „Translogist Sistem”, SRL „Union Expediție”, SRL „Eurorail”.

Începând cu anul 2017, compania offshore pe contul căreia se virau „taxe de protecție” a fost substituită cu „GLOBAL LOGISTICS RAILWAY” LP.

În perioada 05.07.2016 - 26.01.2018, firmele de expediție au transferat cca 78 000 000 de lei în contul „Global Logistics Railway” LP;

În perioada 13.02.2017 - 20.03.2017, „Global Logistics Railway” LP a transferat cca. 20 000 000 de lei în contul SRL „Translogist Sistem” drept „plăți”, în conformitate cu „contractele de transport”.

„Global Logistics Railway” LP a efectuat transferuri și în contul firmei SRL

„Molincom Exim” (specializată în prestarea servicii de agenturare pentru navele care intră/ies din/în portul Giurgiulești). Ulterior, taxa percepută de la agenții economici ar fi transferată în contul firmei offshore Global Trade Trans LTD.

Compania de expediție SRL „Transcancor” a avut conexiuni cu fostul director general al ÎS „CFM” Iurii TOPALA conducerea Î.S. „CFM”, companie care, anume în perioada punerii pe rol a schemei ilicite (2014-2015), și-a intensificat activitatea economică. În semestrul I 2019, ponderea volumului transportat de această companie era de 21%.

SRL „Transcancor” (fondată la 16.08.2007), de mai mulți ani este condusă de Irina Objeleanscaia (director al companiei), iar Iu. Topala a procurat compania (cota de 100%) în decembrie 2015, prin intermediul lui Dorel Balan (finul său de cununie).

La 14.03.2017, a fost fondat operatorul de expediție SRL „Transalliance Group” (lider după ponderea volumului transportat în 2019 - 28%), activitatea căruia este gestionată neoficial de aceeași Objeleanscaia. Acest operator este afiliat și cu SRL „Antcat” (fost operator de expediție pe cale ferată) și SRL „Tehnomet Grup” (de la care ÎS „CFM” efectuează achiziții).

Vicedirectorul ÎS „CFM” Grigore CONDURACHE, în 2016 s-a implicat în favorizarea firmei SRL „Transcancor” (în interes personal/ de grup și în detrimentul întreprinderii de stat) la transportarea în RM a peste 16 mii tone de păcură - ajutor umanitar de urgență oferit RM din partea României.

Atunci G. Condurache Conducerea Î.S. „CFM” ar fi negociat operaționalizarea serviciilor de transportare a mărfii în RM de către SRL „Transcancor” în colaborare cu operatorul român „SNTFM CFR Marfă”. SA (acționar majoritar al casei de expediție SC „Rofersyed” SA). Urmare a realizării transferului de păcură operatorul român SC „Rofersped” SA (în perioada 28.05.2016 - 12.07.2016) a transferat în contul SRL „Transcancor” suma de 276 988 de euro, formată prin stabilirea unui tarif majorat nefondat. Din această sumă, 240 388 de euro a fost achitată ÎS „CFM”, profitul SRL „Transcancor” fiind de peste 800 000 de lei. În această tranzacție, SRL „Transcancor” a stabilit un adaos comercial de cca. 15% din valoarea serviciilor. În aceeași perioadă (mai-iunie 2016), majoritatea operatorilor de expediție prestau asemenea servicii pentru același tip de marfa, cu adaos comercial de cca. 2-3% din valoarea serviciilor de transport feroviar.

5. Alte informații privind acte de corupție, scheme ilicite

Conform informațiilor prezentate de către Serviciul de Informație și Securitate⁵⁰, au fost înștiințate autoritățile statului competente privind:

- funcționarea unei scheme ilicite la prestarea serviciilor de transportare a mărfurilor, cu transmiterea datelor despre principalii organizatori și coordonatori acesteia. Au fost implicați Vicol Arcadie Ștefan, Baida Veaceslav Vasili, ultimul coordona acțiunile vice-directorului Î.S. „CFM”, Condurache Grigore.

- cu privire la acțiuni cu semne infracționale ale vice-directorului general al Î.S. „CFM”, Grigore CONDURACHE;

- funcționarea schemelor ilicite, asociate corupției, spălării banilor și concurenței neloiale, în prestarea serviciilor de transport/expediție a mărfurilor cu transportul feroviar;

- funcționarea unei scheme ilicite în prestarea serviciilor de transportare a mărfurilor la Î.S. „CFM”. Colectarea ilegală a mijloacelor bănești de către conducerea Depoului de vagoane de călători al Î.S. „CFM” de la însoțitorii de vagon și șefii de tren; funcționarea

⁵⁰ Scrisoarea SIS nr. 24/660r din 18 februarie 2021

schemelor de contrabandă cu produse de tutungerie și carne derulate pe cursele internaționale a trenurilor de pasageri;

- prezența elementelor de corupție în acțiunile ex-șefului Serviciului Transport Călători a Î.S. „CFM”, Anatolie RUSU la încheierea contractelor cu Depoul de vagoane de călători;

- privind mecanismele infracționale circumscrise corupției, în procesul achizițiilor efectuate de Î.S. „CFM”, prejudiciile financiare majore cauzate operatorului național de transport feroviar, în rezultatul achizițiilor de bunuri/piese și alte consumabile la prețuri majorate excesiv, prin intermediul grupurilor de companii afiliate/favorizate de factorii de decizie;

- achiziții de bunuri materiale la prețuri majorate nejustificat și despre alte aspecte cu caracter infracțional, cum ar fi: *prestarea serviciilor de transport/expediție a mărfurilor pe cale ferată* cu aplicarea „taxelor” neoficiale, „de protecție”, de la firmele de expediție. În sesizare au fost indicați și principalii organizatori / coordonatori ai schemelor de referință;

- acțiuni organizate, dubioase, ale unor agenți economici interpuși ca furnizori de mărfuri și servicii, la încasarea de la Î.S. „CFM” prin intermediul litigiilor de judecată, a unor datorii formate abuziv, în sumă totală de peste 10 milioane de lei (*inclusiv taxe de stat, dobânzi de întârziere*).

- cu privire la schema de contrabandă cu produse de tutungerie prin intermediul rutei de tren „Chișinău - București” 105/106.

- privind activitatea ilicită a angajaților Î.S. „CFM”, manifestată prin transportarea frauduloasă a mărfurilor de larg consum din Federația Rusă și Ucraina în Republica Moldova, prin utilizarea trenurilor de pe ruta Moscova-Chișinău;

- privind încheierea unui contract între Î.S. „CFM” și SRL „Petalber” prin care s-a achiziționat un lot de marfa în valoare de aproximativ 130 mii dolari SUA. Contractul a fost încheiat în baza unor documente cu semne vădite de falsificare, iar marfa (osii montate cu roți pentru vagoanele de călători, asamblate cu bucșe și rulmenți) făcea parte din patrimoniul Î.S. „CFM” și prezenta pericol sporit pentru securitatea pasagerilor, în cazul dacă acestea erau montate la garniturile de tren. Potrivit răspunsului CCCEC (nr. 02/89-1324 din 18.05.2012), a fost sesizat Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, iar în privința legalității acțiunilor persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul Î.S. „CFM”, materialele au fost examinate în conformitate cu prevederile art. 274 Cod de procedură penală.

- privind unele aspecte în desfășurarea achizițiilor la Î.S. „CFM”, ce ar conține semnele unei fapte prejudiciabile prevăzută de legea penală. Au fost identificate mai multe tranzacții de vânzare-cumpărare a dispozitivelor la prețuri exagerate, la indicația unor factori de decizie, cu încălcarea prevederilor privind achizițiile publice, fiind astfel prejudiciată Î.S. „CFM”. În urma investigațiilor, au fost stabilite persoanele cu funcții de răspundere din cadrul Î.S. „CFM” (printre care Movilă M. șef al secției control/revizii, Macarenco V., șef al Serviciului securitate, Buza N., șef al Sindicatelor Î.S. „CFM”). De asemenea, au fost obținute copiile contractelor dubioase de vânzare/cumpărare semnate între Î.S. „CFM”, SRL „Bona Fides Intel” și SRL „Polimaxinvest” și conexiunile acestora cu întreprinderea SRL „Speranța PF-COM”.

Adițional, ca ilegalități în cadrul ÎS „CFM”, de către SIS⁵¹, au fost identificate acțiuni de promovare / protejare a transportării ilicite (*prin contrabandă*) a țigărilor și

produselor din carne, în paralel cu o colectare „piramidală” a banilor, și anume:

Schemele de contrabandă cu produse de tutungerie și carne sunt realizate pe cursele internaționale ale trenurilor de pasageri (nr. 105/106, Chișinău - București - țigări și nr. 47/48, 341/342 Chișinău — Moscova - carne).

Pentru asigurarea „protecției” la nivelul conducerii ÎS „CFM” și în organele de drept, mijloacele financiare sunt colectate cu implicarea însoțitorilor de vagon și a șefilor de tren ai Depoului de vagoane de pasageri al ÎS „CFM” (anterior, *Direcția pentru deservirea călătorilor*).

Ca organizatori / beneficiari ai schemelor au fost identificați angajații ÎS „CFM”:

- Ion Popescu șef de rezervă al însoțitorilor în cadrul Depoului de vagoane de pasageri, cu rol principal în schemă;
- Valeriu Ohladciuc, restabilit recent în funcția de vicedirector general, responsabil de securitate, finul de cununie al lui Ghenadie Sajin (PDM), la rândul său, fin de cununie al lui Iu. Topala;
- Grigore Condurache, restabilit recent în funcția de vicedirector general, responsabil de activitatea comercială;
- anterior și Anatolie Rusu, atunci șef al Serviciului transport călători.

Pe segmentul contrabandei cu țigări - pe ruta nr. 105/106, Chișinău - București, datele relevă că Ion Popescu a stabilit înțelegeri privind modalitățile de transportare a țigărilor - camuflarea în compartimentele pentru bagaje, în pereți, în tavanul vagoanelor, podeaua dublă sau sub șasiu și în alte elemente constructive ale vagoanelor, cu șefii de tren:

- Eduard Vieru;
- Pavel Mușet;
- Vădim Pasat;
- Eduard Mihalcean.

De regulă, pe această rută țigările erau stocate în unul din depozitele amplasate pe teritoriul Depoului de vagoane de pasageri, încărcate în saci (*similari cu cei utilizați pentru repartizarea albiturilor sau a produselor permise*) și transmiși în vagoanele de pasageri prin intermediul transportului de serviciu.

Ulterior, însoțitorii de vagon, în complicitate cu alți angajați ai CFM, tănuiau țigările în compartimentele vagoanelor.

La întoarcerea din România, banii proveniți din realizarea țigărilor sunt transmiși zilnic lui Ion Popescu (*cca. 100 000 de lei*).

Privitor la contrabanda de carne - ruta nr. 47/48 și nr. 341/342 Chișinău - Moscova, datele denotă încărcarea acesteia în Ucraina și introducerea ilicită în Federația Rusă, prin depozitare în locuri special construite/instalate (artizanal) în compartimentele vagoanelor de pasageri. Pe acest segment, cazurile au fost documentate în privința șefilor de tren, care sunt de fapt și persoane de încredere ale lui Ion POPESCU:

- Ion Tomai - finul de cununie al lui Ion POPESCU;
- Valeriu Beznos;
- Dumitru Tetelea;
- Anatolie Popescu - fratele lui Ion POPESCU;
- Ghenadie Budeanu;
- Victor Telpiz;
- Victor Tarlev;
- Andrei Goncearov;

- Eduard Maidanschî;
- Sergiu Maidanschî;
- Gheorghe Dodon;
- Ion Cebanu;
- Ion Bologan.

În contrabanda de carne (pe direcția „Chișinău-Moscova”), informațiile conturează implicarea aceluiași Ion Popescu în mușamalizarea ilegalităților.

În perioada noiembrie - decembrie 2018, pe ruta nr. 341/342 „Chișinău-Moscova”, în urma depistării din partea FPK al „RJD” (*Федеральная пассажирская компания — АО «ФПК»*) a mai multor cazuri de contrabandă de carne și produse din carne din Ucraina spre Federația Rusă, precum și după intensificarea controalelor, ÎS „CFM” a format o „comisie” care a avut întrevederi cu reprezentanții „RJD” în or. Breansk (25.12.2018). Deplasarea a avut ca obiectiv ascuns influențarea / coruperea funcționarilor „RJD” în interesele lui Ion Popescu, obținerea „permisiunii” de a transporta în continuare mărfuri de contrabandă cu trenurile ÎS „CFM”. Ca urmare, au fost diminuate verificările pe ruta dată din partea FPK al „RJD”.

Exemplificare:

În primele șapte luni ale anului 2017, organele abilitate ale Federației Ruse, au documentat transportarea ilegală a 262,1 tone de bagaje/mesagerii fără acte, din care peste 60% au fost depistate în trenurile ÎS „CFM”. Alte cca. 40% au fost constatate în trenurile ce derulează curse spre Moscova din alte 8 state.

Suma amenzilor achitate de ÎS „CFM” pentru încălcările depistate la situația din noiembrie 2017, constituia *2 milioane de lei*, bani pe care întreprinderea îi recuperează de la angajații implicați. *Pentru comparație*, în ianuarie 2015 - martie 2016 au fost depistate peste 70 de tone de bagaj e/mesagerii, preponderent carne din Ucraina, fără acte, tănuite în compartimentele tehnice ale vagoanelor de pasageri. În urma documentării cazurilor de contrabandă, factorii de decizie nu aplică, sau aplică sancțiuni disciplinare „minime”, deși prevederile legislației obligă la aplicarea eliberării / suspendării / retrogradării din funcții.

Ion POPESCU, în caz de refuz din partea angajaților de a „colecta” sume bănești, amenință cu eliberarea din funcție, sau excluderea din graficul de lucru. Pentru reluarea activității bufetelor (anterior activitatea lor a fost sistată) în vagoanele de pasageri Ion POPESCU a perceput a câte 2 000 de euro. Pentru fiecare rută tur-retur pe itinerariul Chișinău - București, responsabilii de bufet achită 300 de euro. Din activitatea bufetelor pe alte rute, se achită o taxă de protecție de 2 100 de euro, lunar. „Taxa” pentru vagoanele restaurant constituie 1800 de dolari SUA, lunar. Bani erau colectați prin intermediul șefului combinatului alimentar al depoului ÎS „CFM”.

Serviciul rezervă al însoțitorilor de vagoane (șefii de tren) transmit direct lui Ion POPESCU următoarele sume din activitatea infracțională:

- itinerarul nr. 341/342 Chișinău-Moscova (4 trenuri a câte 4 rute), în total 8 000 de dolari SUA);
- itinerarul nr. 47/48 Chișinău - Moscova (3 trenuri a câte 6 rute, în total 5 400 dolari SUA);
- itinerarul nr. 61/62 Chișinău - St. Petersburg (2 trenuri a câte 2 rute, în total 800 de dolari SUA).

„Capitalul” real acumulat este mai mare, avînd în vedere că o parte este reținută în folosul însoțitorilor și șefilor de tren.

O diferență din sumele transmise lui Ion Popescu este „acordată” lui Grigore

Condurache și Valeriu Ohladciuc. Mai mult ca atât, Ohladciuc își „acoperă” implicarea în protejarea contrabandei prin sesizarea periodică a organelor de drept din alte state (Ucraina, Belarus și Federația Rusă), la general, privitor la posibila implicare a angajaților ÎS „CFM” în contrabandă.

Totodată, pentru angajarea personalului, pe itinerarul rutei Chișinău - București, Ion POPESCU încasează sume cuprinse între 1 000 - 1 500 de euro (pentru funcția de însoțitor) și cca. 5 000 euro (pentru funcția de șef de tren). De obicei, persoanele angajate provin din medii de încredere sau prin recomandări.

Ion Popescu a lobat excluderea (din 2019) a ÎS „CFM” din cadrul acordului internațional care prevedea achitarea penalităților țărilor terțe⁵² în cazul depistării transportării pasagerilor fără bilete, bagajelor de mână peste norma admisibilă, a mărfurilor neînregistrate și/sau ilegal transportate.

Întrucât banii, pentru achitarea penalităților, erau recuperați din contul salariaților ÎS „CFM”, ieșirea din acord (astfel încât întreprinderea de stat să nu mai achite penalități pentru încălcările angajaților) este privită ca o premisă suplimentară pentru continuarea activităților de contrabandă pe cursele internaționale de tren și protejarea persoanelor nemijlocit implicate.

E. Atac de tip raider

Agencia Proprietăți Publice a informat Comisia de anchetă că SRL „TRANSZALIZNICISERVIS” a acționat în judecată Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind încasarea sumei de 70.080.000 EURO.

Conform informațiilor prezentate de Serviciul de informație și Securitate⁵³ subiectul litigiului constituie pretențiile de încasare de la Î.S. „CFM” a unei datorii de 70 080 000 de euro de către compania germană „NISTAS” GmbH, ca rezultat al neonorării obligațiilor contractuale de către partea moldovenească. Obiectul contractului constituia transmiterea în arendă a containerelor-cisternă. Suma de 70 080 000 de euro reprezintă un pretins prejudiciu suportat de „Nistas” GmbH ca urmare a încălcării contractului încheiat cu SRL „TERRA”, solicitat în mai multe litigii, în diverse țări, pentru încasare de la Î.S. „CFM”.

VAO „Transzalizniciservis” a intervenit ca pretinsă parte în litigii după semnarea, la 20.10.2012, a contractului de cesiune a creanțelor cu „Nistas” GmbH, prin care au fost cesionate drepturile de creditor ce decurg din contractul de arendă din 31.12.1997, precum și din contractul de fidejusiune nr. II/01-17 din 22.07.2002, încheiat între ÎTE „CFM-Expediție” și SRL „Ivolga-2”.

Caracterul nefondat al datoriilor a fost confirmat anterior de instanțele judecătorești din Republica Moldova, Germania, Ucraina și Federația Rusă, iar litigiile inițiate în acest sens comportă semnalamentele unui „atac raider” asupra activelor Î.S. „CFM”.

Astfel, la 14.09.2020 Curtea de Apel Economică de Nord din Kiev s-a pronunțat cu o decizie favorabilă pentru ÎS „Calea Ferată din Moldova”, prin care s-a admis cererea de apel declarată de Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, s-a casat hotărârea Judecătoriei Economice Kiev din 05 octombrie 2017 și s-a emis o decizie nouă prin care s-a respins acțiunea SRL „TRANSZALIZNICISERVIS” către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și SRL „IVOLGA-2”, privind încasarea sumei de 70.080.000 EURO și s-a dispus încasarea taxei de stat la depunerea cererii de apel din contul SRL „TRANSZALIZNICISERVIS” în beneficiul Î.S. „Calea Ferată din Moldova”. Decizia în cauză a fost contestată de către

⁵² Pe teritoriul cărora a fost constatată ilegalitatea.

⁵³ Scrisoarea SIS nr. 24/660r din 18 februarie 2021

SRL „TRANSZALIZNICISERVIS” cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, ședința fiind stabilită pentru 06 aprilie 2021.

În aspectul acțiunilor întreprinse menționăm că, în dependență de circumstanță și competențe, atât Agenția Proprietății Publice cât și Î.S. „Calea Ferată din Moldova” au întocmit diferite demersuri, față de diferite autoritățile naționale cât și a Ucrainei privind acțiunile ilegale a unor subiecți antrenați la examinarea cazului respectiv, cât și necesarul suportului consultativ și metodologic în litigiul menționat.

Prin demersul nr. 05-02-5415 din 26.12.2019, Agenția Proprietății Publice a solicitat Procuraturii Generale al RM suportul privind monitorizarea procesului penal inițiat la plângerile depuse la Procuratura Generală a Ucrainei de către reprezentanții ÎS „Calea ferată din Moldova”. Prin răspunsul nr. 7.1-9/2020-1159 din 06 mai 2020. Conform informațiilor prezentate de Agenția Proprietății Publice, Procuratura Generală a RM a informat că urmare sesizărilor înaintate a fost pornită urmărirea penală în conformitate cu prevederile art. 358 alin. (4) - confecționarea sau folosirea documentelor oficiale false, a imprimantelor, ștampilelor sau sigiliilor false din Codul penal al Ucrainei.

Întru evitarea pericolului ce poate surveni Comisia subliniază importanța unor acțiuni prompte din partea tuturor instituțiilor statale, conform competențelor, la gestionarea cazului dat.

V. ANALIZA ȘI SISTEMATIZAREA INFORMAȚIEI ASUPRA CAUZELOR PENALE

Comisia de anchetă privind analiza situației economico-financiare de la Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și rezultatul activității ramurii de transport feroviar pentru perioada 2010-2020 a examinat informația parvenită din cadrul organelor de urmărire penală și expune următoarele.

Din informația prezentată de către organele de urmărire penală cu privire la mersul și rezultatele urmăririi penale în cauzele ce au ca obiect al cercetării patrimoniul, acțiunile/inacțiunile angajaților Î.S. „Calea Ferată din Moldova” pentru anii 2010-2020, au fost investigate 44 cauze penale cu adoptarea diferitor soluții după cum urmează:

16 cauze penale - urmărirea penală a fost clasată/încetată (în conformitate cu prevederile articolul 275 pct.(3) din Codul de procedură penală);

12 cauze penale – urmărirea penală se află în procedura organelor de urmărire penală;

5 cauze penale - urmărirea penală a fost suspendată (în conformitate cu prevederile art.287¹ alin.(1) pct.2 din Codul de procedură penală);

3 cauze penale - expediate în instanța de judecată;

6 cauze penale - recunoscuți culpabili și condamnați;

2 cauze penale - nu este cunoscută finalitatea.

În rezultatul unei sistematizări a informației recepționate din cadrul organelor de urmărire penală, au fost constata următoarele:

În temeiul articolului 191 alin.(2) din Codul Penal, Delapidarea averii străine săvârșită de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu au fost pornite 13 cauze penale (pe 6 cauze penale sunt recunoscuți și condamnați, 3 cauze penale sunt clasate, o cauză se află în procedura organelor de urmărire penală).

În temeiul articolul 191 alin.(4) din Codul Penal, Delapidarea averii străine săvârșită în proporții mari a fost pornită o cauză penală (cauza penală se află în procedura organelor de urmărire penală).

În temeiul articolul 191 alin.(5) din Codul Penal, Delapidarea averii străine săvârșită în proporții deosebit de mari au fost pornite 3 cauze penale (2 cauze au fost clasate, o cauză penală se află în procedura organelor de urmărire penală).

În temeiul articolului 329 alin.(2) din Codul Penal, Neglijența în serviciu (Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice care au provocat decesul unei persoane) au fost pornite 6 cauze penale (3 cauze penale sunt clasate, 3 cauze penale urmărirea penală a fost suspendată).

În temeiul art.329 alin.(1) din Codul Penal, Neglijența în serviciu a fost pornită o cauză penală (cauza penală se află în procedura organelor de urmărire penală).

În temeiul articolului 328 alin.(3) din Codul Penal, Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu săvârșite de o persoană cu funcție de demnitate publică, soldate cu urmări grave, au fost pornite 5 cauze penale (4 cauze penale au fost clasate, o cauză penală a fost suspendată).

În temeiul articolului 327 din Codul Penal, Abuzul de putere sau abuzul de serviciu au fost pornite 5 cauze penale (3 cauze penale sunt clasate).

În temeiul articolului 361 din Codul Penal, Confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale, a imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor false au fost pornite 2 cauze penale (cauzele penale se află în procedura organelor de urmărire penală).

Drept urmare a examinării informației solicitate de la organele de urmărire penală, s-a constatat lipsa informației privind mersul și rezultatul urmăririi penale în cauzele penale în cadrul cărora, în calitate de obiect investigării l-a constituit patrimoniul acțiunile sau inacțiunile angajaților Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, parvenită de la Procuratura Anticorupție în privința cauzei penale nr.2017550010 pornită la 09.02.2017 în temeiul art.324 alin.(2) lit. b și c) Codul Penal (Corupere pasivă), cauzei penale nr.2018978042 pornite la 01.02.2018 în temeiul art.191 alin.(5) din Codul Penal (Delapidarea averii străine, săvârșite în proporții destul de mari), cauzei penale nr.2018978043 pornită la 01.02.2018 în temeiul articolului 191 alin.(4) din Codul Penal (Delapidarea averii străine, săvârșite în proporții mari), cauzei penale nr.2018978270 pornită la 24.08.2018 în temeiul articolului nr.191 alin.(2) lit. b) din Codul Penal (Delapidarea averii străine săvârșită de două sau mai multe persoane).

Atragem atenția că prejudiciul cauzat Î.S. „Calea Ferată din Moldova” potrivit informației privind cauzele penale pornite de organele de urmărire penală și în final clasată/încetată (în conformitate cu prevederile articolul 275 pct.(3) din Codul de procedură penală și suspendate (în conformitate cu prevederile art.2871 alin.(1) aproximativ 6 milioane lei și 695 mii euro.

Alt factor important constituie cauza penală nr.2013970488 pornită la 15.11.2013 pe faptul de tentativă de escrocherie săvârșită de către întreprinderile „Эс. Эй. Консалт”, „Nistas GmbH” și altele, cu concursul instanțelor judecătorești din Rusia și Ucraina pe parcursul anului 2013, asupra Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în valoare totală de 70 milioane euro, care se află în procedura organului de urmărire penală.

Drept urmare a examinării informației solicitate de către Comisia de anchetă, în scopul analizei situației economico-financiare de la Î.S. „Calea Ferată din Moldova” parvenite din cadrul instituțiilor publice, au fost depistate cauze penale ce au ca obiect al investigării patrimoniul, acțiunile sau inacțiunile angajaților Î.S. „Calea Ferată din

Moldova” pentru anii 2010-2020, care însă nu au fost reflectate în informația parvenită de la organele de urmărire penală (cauza penală nr.2014018148, pornită în temeiul art.191 alin.(5) din Cod Penal, cauza penală 2015600022 cu privire la schema de contrabandă cu produse de tutungerie prin intermediul rutei de tren „Chișinău-București”, cauza penală nr.2015869120 ș.a.).

VI. LIMITĂRI ȘI DECLINARE DE RESPONSABILITĂȚI

Informațiile și constatările făcute în acest raport constituie o descriere a informațiilor, documentelor, opiniilor și pozițiilor expuse de autoritățile și persoanele audiate, precum și a actelor prezentate și examinate de către Comisia de anchetă.

VII. CONCLUZII

În rezultatul examinării deficiențelor identificate din materialelor prezentate de autoritățile publice, sinteza cărora este prezentată în anexa 1 a prezentului Raport (care este parte integrantă a Raportului), Comisia de anchetă constată că, în perioada 2010-2020, Î.S. „CFM” i-au fost aduse următoarele prejudicii:

1. prin administrare deficientă în sumă totală de aproximativ 168,380 mil. lei
2. prin contracte dubioase în sumă totală de aproximativ 218,299 mil. lei.
3. prin achiziții dubioase în sumă totală de aproximativ 330 mil. lei.
4. prin alte scheme ilicite în sumă totală de aproximativ 905,487 mil. lei, dintre care transportarea fără bilete aproximativ 132 mil. lei și taxe neoficiale aplicate expeditorilor de aproximativ 770,384 mil. lei.

Astfel, o estimare aproximativă denotă faptul că în perioada 2010-2020, Î.S. „CFM” a fost prejudiciată cu aproximativ 1,622 miliarde lei. Necesită a fi menționat, ca suma respectivă include doar deficiențele care au fost estimate/calculate de autoritățile publice actele cărora au constat abaterile respective.

Suplimentar, este necesar de menționat că în perioada examinată întreprinderea a suportat pierderi de 1,391 miliarde lei din transporturile de pasageri în trafic suburban și local. Mai mult ca atât, chiar și transporturile de pasageri în trafic internațional în perioada examinată au adus pierderi în suma de 726,1 mil. lei.

Totodată, în contextul analizei informației prezentate de către organele de urmărire penală cu privire la mersul și rezultatele urmăririi penale în cauzele ce au ca obiect al cercetării patrimoniul, acțiunile/inacțiunile angajaților Î.S. „Calea Ferată din Moldova” pentru anii 2010-2020, Comisia constată un număr destul de mare de cauze penale urmărirea penala asupra cărora a fost clasată/încetată sau suspendată. În acest context, Comisia de anchetă sugerează Procuraturii Generale crearea unui grup specializat în sensul examinării și aprecierii legalității și temeiniciei emiterii ordonanțelor de clasare a cauzelor penale ce au ca obiect al investigării patrimoniul, acțiunile sau inacțiunile angajaților Î.S. „Calea Ferată din Moldova” pentru anii 2010-2020.

VIII. RECOMANDĂRI

În rezultatul examinării situației economico-financiare a Î.S. „CFM” Comisia de anchetă înaintează următoarele recomandări:

1. Guvernului de a:
  - asigura eficientizarea managementului Î.S. „CFM”;
  - asigura optimizarea cheltuielilor administrative;
  - asigura o monitorizare riguroasă a procurărilor;

- asigura separarea subdiviziunilor/serviciilor Î.S. „CFM” care dețin funcții de control de subdiviziunile, serviciile care sunt consumatoare de resurse.
- examina posibilitatea subvenționării transportului feroviar de pasageri (suburban și local);
- examina posibilitatea reorganizării întreprinderii conform unui plan elaborat în baza unor analize economico-financiare ample, de dezvoltare a fluxurilor de transport feroviar la nivel național, regional și chiar demararea unor proiecte globale;
- examina posibilitatea demarării unui proces masiv de reabilitare și tehnologizare a infrastructurii;
- examina posibilitatea creării și implementării unui mecanism de restituire a accizelor pentru combustibil în partea ce ține de motorină consumată pe infrastructura feroviară;
- elabora un mecanism de a stimula transportul de mărfuri în volume sporite pe cale ferată.

2. De a solicita Procuraturii Generale:

- examinarea și aprecierea legalității și temeiniciei emiterii ordonanțelor de clasare a cauzelor penale ce au ca obiect al investigării patrimoniul, acțiunile sau inacțiunile angajaților Î.S. „Calea Ferată din Moldova” pentru anii 2010-2020, în temeiul art. 53¹ alin. (2) din Codul de procedură penală;
- examinarea oportunității creării unui grup specializat în scopul efectuării cercetării sub toate aspectele, complete și obiective a circumstanțelor cauzelor penale ce au ca obiect al investigării patrimoniul, acțiunile sau inacțiunile angajaților Î.S. „Calea Ferată din Moldova” pentru anii 2010-2020;
- întreprinderea măsurilor pentru recuperarea mijloacelor financiare delapidate din Î.S. „Calea Ferată din Moldova”.

Președintele Comisiei

Vicepreședintele Comisiei

Secretarul Comisiei

Membrii Comisiei:

Oleg LIPSKII

Angel AGACHE

Corneliu PADNEVICI

Alexandru JOLNACI

Nicolae PASCARU

Petru FRUNZE

Radu MARIAN

Alexandru SLUSARI

Ion LEUCĂ

Igor HIMICI

r.	Tip deficiență/deficiențe	Deficiența/Actul prin care s-a constatat	Suma aprox. a prejudiciilor
I.		Administrazione deficientă	
1.	Administrarea deficientă a fondurilor din contractele de credit încheiate cu BERD (52,5 mil. EURO) și BEI (50 mil. EURO) și trei acorduri de grant cu UE (6,75 mil. EURO).	Implementarea proiectului este în întârziere semnificativă/ Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020 Din cauza trecerilor frecvente peste termenele stabilite inițial pentru Implementarea componentelor /programului de achiziții/ rezulatorilor intermediari ale proiectului, perioada de grație de trei ani la contractul de credit (încheiat cu BERD) a fost depășită cu ușurință, iar Î.S. „CFM” a intrat în etapa de rambursare a tranșelor la împrumut fără a încasa beneficii din investițiile efectuate pentru procurarea locomotivelor, precum și din urma proiectării și reabilitării infrastructurii feroviare (reabilitarea liniilor ferate)/ Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020 Totodată, se atestă că unele livrabile / condiționalități de reformare a Î.S. „CFM”, impuse de finanțatori și îndeplinite în întregime de întreținere, în perioada 2015 - 2017, nu au fost sustenabile în timp, afectând în acest fel randamentul investițiilor efectuate în valoare totală de 292,0 mii EURO. / Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020 Total	* *
2.	Utilizare deficientă a combustibilului	achiziție sistem automatizat de control și verificare (44 unități) „DELTA-SU” neutilizat/ Actul Inspecției Financiare din 08.11.2019 cheltuieli motorină supra normă/ Actul Inspecției Financiare din 08.11.2019 supraconsum de carburanți și lubrifianți pentru anul 2018/ Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020 supraconsum de carburanți și lubrifianți pentru anul 2018/ Hotărârrii Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020 posibil prejudiciu din sustragerea motorinei (2018-2019)/ // Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020 Total	5,126 mil. lei 4,556 mil. lei 5,974 mil. lei 4,954 mil. lei 2,297 mil. lei 22,907 mil. lei
3.	Nedelimitarea și neînregistrarea deplină a drepturilor asupra bunurilor	Înstrăinarea de către autoritățile administrației publice locale ale or. Ungheni către alți agenți economici/ Hotărârrii Curții de Conturi nr. 31 din 8 august 2011 și Demersul Serviciului de Informații și Securitate Total	* *

4.	Obiecte nefinalizate/ executate necalitativ	<p>La situația din 01.08.2010, valoarea lucrărilor executate la construcția liniei de cale ferată „Cahul-Giurgulești” a însumat 502,3 mil.lei, construcția obiectului nefiind finalizată./Hotărârea Curții de Conturi nr. 2 din 14.01.2011</p> <p>Conform Hotărârii Curții de Conturi nr. 8 din 26 martie 2018:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în 9 cazuri (45%) întreprinderea nu dispune de documente justificative care ar argumenta volumele lucrărilor de construcții, montaj și ale celor de proiectare în sumă totală de 32,1 mil.lei; - pentru 40 de obiecte în sumă totală de 26,3 mil.lei, a decăzut necesitatea finalizării lor, ceea ce denotă o utilizare ineficientă a mijloacelor financiare, cuprinzând și cele 25 de obiecte în sumă totală de 1, 3 mil. lei, la elaborarea proiectelor, care sunt deja depășite; - pentru 2 obiecte, deși au fost efectuate investiții capitale în sumă totală de 6,3 mil.lei, până în prezent nu au fost întocmite actele de recepție finală (fiind argumentat prin calitatea redusă a lucrărilor efectuate), și ca rezultat acestea pe parcursul a 15 ani nu au fost transmise beneficiarului; - Construcția liniei de cale ferată Cahul-Giurgulești nu este finalizată, însă se exploatează pentru testare (doar pentru transportul feroviar de mărfuri) și necesită investiții suplimentare pentru finalizarea ei. Insuficiența mijloacelor financiare pentru construcția tronsonului Cahul-Giurgulești a condus la imposibilitatea continuării și finalizării construcției, fapt ce periclitează siguranța transportului feroviar; - din 650,6 mii traverse din beton armat produse la Uzina de traverse din Bălți din cadrul întreprinderii au fost identificate 45,9 mii traverse defectate, fapt ce nu asigură eficiența și eficacitatea mijloacelor investite. Costurile de producție a unei traverse au constituit cca 900 lei, pe când prețul de cumpărare de la alți producători specializați este de cca 560 lei. Ținând cont de cele relatate, Consiliul de administrație a decis în anul 2015 conservarea Uzinei de traverse din Bălți./ Hotărârea Curții de Conturi nr. 8 din 26 martie 2018 	<p>*</p> <p>32,1 mil. lei</p> <p>26,3 mil.lei</p> <p>6,3 mil.lei</p> <p>*</p> <p>*</p>
		Total	64,7 mil. lei
5.	Active materiale neutilizate mai mult de 10 ani (stocuri prea mari, vechi)	<p>Sunt admise soldurile de active materiale neutilizate în procesul tehnologic în cantități mari pe o perioadă îndelungată (piese de schimb -11,5 mil.lei)/Hotărârea Curții de Conturi nr. 31 din 8 august 2011</p> <p>stocuri de mărfuri și materiale procurate încă din anii 1980, în sumă de 17,1 mil.lei, care sunt depășite, atât ca durată de utilizare/exploatare, cât și ca utilitate</p> <p>Din stocurile deținute la sfârșitul anului 2016 în valoare totală de 286,0 mil.lei, 42,2 mil.lei se află în stânga Nistrului, asupra cărora întreprinderea nu deține controlul/ Hotărârea Curții de Conturi nr. 8 din 26 martie 2018</p>	<p>*</p>
		Total	*
6.	Cheltuieli neîntemeiate, neregulamentare și lipsa procedurilor de control intern.	<p>la data de 23.12.2014, Î.S. „CFM” a încheiat contractul de asistență juridică cu Biroul asociat de avocați „Popa & Asociații. Astfel, în perioada anului 2015, în lipsa actelor de acordare a serviciilor, contabilitatea Î.S. „CFM” a atribuit la cheltuieli serviciile juridice acordate de Biroul asociat de avocați „Popa & Asociații” în sumă de 203,7 mii lei.</p> <p>- calcularea și achitarea neregulamentară a unor plăți salariale în sumă totală de 66,386 mil. lei, achitate în lipsa Regulamentului privind premierea angajaților/Actul Inspecției Financiare din 08.07.2016</p>	<p>*</p> <p>0,2 mil. lei</p> <p>*</p>

		<p>- neregistrarea integrală a drepturilor asupra bunurilor imobile, inclusiv asupra terenurilor aferente acestora, la organele cadastrale și în evidența contabilă, determină riscul neasigurării integrității patrimoniului public (541 de terenuri cu suprafața totală de 10358,90 ha, 3797 unități de mijloace fixe cu valoarea de bilanț de 103,6 mil. lei, amplasate pe teritoriul din stânga Nistrului, care de facto nu pot fi gestionate/ Actul Inspecției Financiare din 08.07.2016</p> <p>- 63 de raporturi contractuale cu locațiunea au decurs cu abateri de la angajamentele asumate de locatari și au generat dispute nesoluționate până în prezent și creanțe compromise în valoare totală de 19,986 mil. lei/ Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020</p>	19,986 mil. lei	*
		Total	20,186	
7.	Casă dubioasă	<p>- 6 vagoane constatate ca lipsuri, de către serviciul contabil n-au fost reflectate în evidența contabilă cu valoare de intrare în sumă de 1,583 mil. lei, ceea ce a dus la denaturarea datelor contabile, precum și contabilizarea prejudiciului adus Î.S. „CFM” / Actul Inspecției Financiare din 08.11.2019</p> <p>- comercializarea neconformă activele (materialele) obținute sub formă de metale feroase (circa 66,6 mii tone cu obținerea veniturilor din acestea în sumă totală de 168,095 mil. lei), în lipsa deciziilor și acceptului Consiliului de administrație/ Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020</p>	1,583 mil. lei	*
		Total	1,583 mil. lei	
8.	Alte cazuri de administrare deficiență	<p>pentru transportarea mărfurilor pe cale ferată în/din Portul Internațional Liber Giurgiulești au fost aplicate tarife locale net inferioare tarifelor internaționale prevăzute în politica tarifară (elaborată în conformitate cu Convenția Tarifară a administrațiilor feroviare ale statelor - participante la Comunitatea Statelor Independente din 17.02.1993), prin ce Î.S. „CFM” a ratat încasarea veniturilor în sumă de 59,004 mil. lei./ Actul Inspecției financiare din 08.07.2016</p> <p>o parte din bunurile Î.S. „CFM” (cca 477 mijloace fixe la valoarea de bilanț de 10,935 mil. lei), raportate la mijloace fixe, contrar spiritului legal de gestiune nu produc beneficii economice și se află într-un continuu proces de uzare și degradare, fapt care poate genera pierderea irecuperabilă a unor elemente importante din cadrul patrimoniului statului/ Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020</p>	59,004 mil. lei	*
		Total	59,004 mil. lei	
Total Administrare deficiență			168,380 mil. lei	
II. Contracte dubioase				
I.	Contracte privind amenajarea intersecțiilor la nivel cu drumurile publice încheiate cu:			
	SRL „Justar Tehno”	nu au fost prezentate documente contabile care ar confirma executarea lucrărilor de către SRL „Justar Tehno” / actual Inspecției Financiare din 08.11.2019	0,279 mil. lei	

	SRL „Demid Com” și SRO „ADOTEL - HEX”	<p>cheltuieli suplimentare pentru achitarea dobânzii de 7,5% anual la creditul contractat/ actul Inspecției Financiare din 08.11.2019</p> <p>plată către SRO „ADOTEL - HEX” pentru echipament tehnologic, care până la momentul inspectării nu a fost livrat/ actul Inspecției Financiare din 08.11.2019</p> <p>plată către „Demid - Com” SRL, nu au fost prezentate documente contabile care ar confirma executarea lucrărilor/ actul Inspecției Financiare din 08.11.2019</p> <p>Total</p>	<p>3,476 mil. lei</p> <p>13,317 mil. lei</p> <p>8,278 mil. lei</p> <p>25,359 mil. lei</p>
2.	Contracte de reconstrucție și modernizare a parcului de locomotive încheiat cu S.C. „Remar” S.A.	<p>- conflictul de interese;</p> <p>- existența mai multor companii capabile să efectueze modernizarea trenurilor;</p> <p>- lipsa unei valori contractuale fixe și concrete a prețului unitar pentru serviciul de modernizare a garniturii prototip/ Actul Inspecției Financiare din 08.07.2016</p> <p>Din 5 unități modernizate, în stare funcțională sunt doar 2 (la o locomotivă este ieșită din funcțiune cutia de viteze; la alta sistemul de încălzire, alta a fost incendiată în martie 2014, la scurt timp după modernizare)/Demers SIS Conform Actul Inspecției Financiare din 08.07.2016 pentru lucrările de reconstrucție și modernizare a 5 trenuri diesel D1, Î.S. „CFM” a suportat cheltuieli în sumă de 210,487 mil. lei.</p> <p>Respectiv, conform opiniei Comisiei de anchetă costul celor nefuncționale/a prejudiciului cauzat ar reprezenta aprox. 126,292 mil. lei</p> <p>Total</p>	<p>126,292 mil. lei</p> <p>126,292 mil. lei</p>
3.	Contracte locațiune vagoane încheiate cu: SC “Transpac-Service” SRL SC „Dincomex” S.R.L.	<p>plată ratată de la darea în arendă a vagoanelor/ Hotărârii Curții de Conturi nr. 31 din 8 august 2011</p> <p>confiscate 43 de semi-vagoane în Federația Rusă în anul 2009/ Demersul Î.S. „CFM” nr. H4/546 din 19.03.2021</p> <p>plată ratată de la darea în folosință temporară contra plată 57 sisteme/ Actul Inspecției Financiare din 08.11.2019</p> <p>Total</p>	<p>7,3 mil. lei</p> <p>43 de semi-vagoane</p> <p>7,660 mil. lei</p> <p>14,960 mil. lei</p>
4.	Contracte sisteme IT încheiate cu: SC „Katia Expert Consulting” S.R.L. SRL „BASS Systems” SRL „DSS-Group”	<p>investiții inefficiente care în procesul activității nu se folosesc/Actul Inspecției Financiare din 08.11.2019</p> <p>investiții inefficiente care în procesul activității nu se folosesc/Actul Inspecției Financiare din 08.11.2019</p>	<p>2,005 mil. lei</p> <p>10,270 mil. lei</p> <p>*</p>

		achiziționarea acestor servicii n-a fost coordonată cu Consiliul de administrație al CFM/ Actul Inspecției Financiare din 08.07.2016	
		Total	12,275 mil. lei
5.	Contracte locațiune încăperi încheiate cu: SRL „Optimus Plus” „Telesport-M” SRL Asociația Obștească „Lion Muay Thai” ÎI „Pogoneș Galina”	datorii locațiune încăperi/Actul Inspecției Financiare din 08.11.2019 datorii locațiune încăperi/Actul Inspecției Financiare din 08.11.2019 datorii locațiune încăperi/Actul Inspecției Financiare din 08.11.2019 datorii locațiune încăperi/Actul Inspecției Financiare din 08.11.2019	3,814 mil. lei 3,257 mil. lei 1,241 mil. lei 0,875 mil. lei
6.	Contractul cu „MTH Remont” SRO	Total investiții ineficiente care în procesul activității nu se folosesc	9,187 mil. lei 924 mii Euro sau 19,745 mil. lei ***
7	Penalități din contracte	Total majorări de întârziere sub formă de penalități / Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020	19,745 mil. lei 10,481 mil. lei
		Total	10,481 mil. lei
		Total Contracte dubioase	218,299 mil. lei
III.	Achiziții dubioase		
	Achiziții în lipsa contractelor încheiate	Serviciul ATM a admis în anii 2009-2010 procurarea unor mărfuri (metal, țevi, electrozi) în sumă de 4,342 mil. lei în lipsa contractelor încheiate și autorizate de Comisia de prețuri a Î.S. „CFM”/ Hotărârii Curții de Conturi nr. 31 din 8 august 2011	4,342 mil. lei
	Achiziții de la intermediari	S.R.L. „Rafter-Com”, S.R.L. „Avangarda-Const”, S.R.L. „Antarius-Com”, S.R.L. „Elenicna”, S.R.L. „Uncovlad”, S.R.L. „Doina-Emox” au livrat Serviciului ATM producție tehnică în sumă de 55,233 mil. lei, concomitent înregistrând importul acestor mărfuri în sumă de 12,681 mil. lei/ Hotărârii Curții de Conturi nr. 31 din 8 august 2011	*
	Avansuri acordate	1265 de ferestre termopan pentru vagoanele de pasageri de 17,481 mil. lei (achiziții de la intermediari)/ Hotărârea Curții de Conturi nr. 31 din 8 august 2011	*
	Procurări în lipsa relațiilor contractuale	Avans pentru acumulatori, acordat unei firme de peste hotarele republicii, în sumă de 634,8 mii lei în pofida măsurilor întreprinse și câștigului de cauză în instanța de judecată, aceste mijloace nu au fost recuperate/Hotărârea Curții de Conturi nr. 31 din 8 august 2011	0,634 mil. lei
		Efectuate procurări în lipsa relațiilor contractuale în valoare totală de 56,8 mil. lei de la 9 agenți economici/ Hotărârea Curții de Conturi nr. 8 din 26 martie 2018	*

	<p>Procurări nejustificate de bunuri materiale, în valoare totală de 51,261 mil. lei, care nu au fost utilizate sau depozitate în depozitele Î.S. „CFM”.</p> <p>Achiziții prețuri mai mari decât prețul angro existent pe piață</p> <p>Achiziționări mărfuri neasigurând certificarea calității mărfurilor și proveniența acestora</p> <p>Achiziții de la intermediari cu majorări considerabile de preț</p>	<p>Efectuate procurări nejustificate de bunuri materiale, în valoare totală de 51,261 mil. lei, care nu au fost utilizate sau deja existau în depozitele Î.S. „CFM” / Hotărârea Curții de Conturi nr. 68 din 17 decembrie 2020</p> <p>Acceptarea ofertei SRL „Basapetrol” care depășea prețul angro existent pe piață la acel moment. În perioada anilor 2013-2014, achiziții de a motorină în valoare de 115,257 mil. lei și ulei în valoare de 1,366 mil. lei. SRL „Basapetrol” a obținut un profit brut în mărime de 2.756.355 lei. Similar SRL „Avante” a livrat motorină în valoare de 17.975 mil. lei la preț ce depășea prețul angro la momentul existent. SRL „Avante” a înregistrat un profit brut în mărime de 1.007.762 lei/Actul Inspecției Financiare din 07.11.2014</p> <p>Prin deciziile IFPS din 04.03.2016 și din 06.05.2016, nu s-a luat în calcul sumele TVA spre restituire, respectiv, 587,6 mii lei și 4,383 mil. lei, ca rezultat al neconfirmării provenienței mărfurilor și legalității serviciilor livrate în adresa Î.S. „CFM”/ Actul Inspecției Financiare din 08.07.2016</p> <p>Majoritatea materialelor și utilajului furnizat este produs la întreprinderi specializate de peste hotarele țării (Ucraina, Rusia, Cehia). Furnizorii locali SRL „BSA-Impex”, SRL „Indelco”, SRL „Spectehcom”, SRL „Levdra”, SRL „Tehnomet”, SRL „Metvil”, SRL „Arvi-Invest” aplică adaosul comercial care variază între 40-90 la sută/ Actul Inspecției Financiare din 08.11.2019</p> <p>Pentru anul 2018 doar de la firmele a trei grupuri de interese au fost realizate achiziții de 83,55 milioane de lei, din care, prejudiciul întreprinderii de stat constituie peste 40 de milioane de lei. Pentru anul 2019 (la situația din 31 octombrie), din suma totală a achizițiilor (în valoare de cca. 75,41 milioane de lei), de la aceleași companii de referință au fost operate procurări de 28,11 milioane de lei, prejudiciul ÎS „CFM” constituind cca. 15 milioane de lei./ Demers SIS nr. 5/1903 din 10.12.2019</p> <p>Astfel, conform estimărilor SIS pentru aproximativ 22 luni Î.S. a fost prejudiciată cu aproximativ 55 mil. lei. Respectiv, prejudiciile medii anuale au fost de aproximativ de 30 de mil. de lei. Respectiv o perioadă de 11 ani (2010-2020) ar fi reprezentat aproximativ 330 mil. lei/Opinie Comisia de anchetă</p>	<p>51,261 mil. lei</p> <p>*</p> <p>4,970 mil. lei</p> <p>*</p> <p>330 mil. lei</p>
Total Achiziții dubioase (în baza opiniei Comisiei de Ancheta în baza estimărilor SIS)			Aprox. 330 mil. lei
IV. Alte scheme ilicite			
1. Transportarea fără bilete		<p>Valoarea estimativă a veniturilor neînregistrate de întreprindere în perioada 06.05.2013-28.05.2013 constituie 1,026 mil. lei/ actul Inspecției Financiare din 21.05.2014</p> <p>Reieșind din suma de 1,026 mil. lei/pentru o lună venituri neînregistrate, Comisia de anchetă estimează valoarea estimativă a veniturilor neînregistrate din transportarea fără bilete la 12 mil. lei anual sau pentru perioada 2010-2020 la 132 mil. lei</p>	132 mil. lei
	Total		132 mil. lei

2.	Transferuri nejustificate (Paza militara)	șeful Serviciului pază militarizată și contabilul-șef, neîntemeiat, în lipsa documentelor justificative, a transferat unor unități economice mijloace în sumă de 1,947 mil. lei și respectiv 207,4 mii lei/ Hotărârea Curții de Conturi nr. 31 din 8 august 2011	2,154 mil. lei
	Total		2,154 mil. lei
3.	Necalcularea taxei suplimentară pentru pregătirea și transmiterea vagoanelor la Ocnița	n-a fost calculată taxa suplimentară pentru pregătirea și transmiterea a 37 de vagoane descoperite sub încărcături la s. Gnivani (Ucraina), ca urmare fiind ratată posibilitatea încasării a unui venit suplimentar în sumă totală de 949,6 mii lei/Actul Inspectiei Financiare din 14.02.2013	0,949 mil. lei
	Total		0,949 mil. lei
5.	Taxe neoficiale aplicate expeditorilor	Prin intermediul unor angajați ai Î.S. „CFM”, erau colectate taxe neoficiale aplicate expeditorilor de la 2 la 5\$ pentru o tonă transportată (pentru perioada 2015-2019). Firmele expeditoare care o achită sunt favorizate/Demers SIS Dat fiind faptul că conform datelor oficiale în perioada menționată Î.S. „CFM” a transportat în jur de 21,64 mil. tone (tabelul 4), Comisia de anchetă estimează că întreprinderea a fost prejudiciată cu aproximativ 43,28 mil. \$ sau 770,384 mil. lei.	770,384 mil. lei
	Total		770,384 mil. lei
6.	Alte informații privind acte de corupție, scheme ilicite	Mecanismele infracționale circumscrise corupției, în procesul achizițiilor efectuate de Î.S. „CFM”, prejudiciile financiare majore cauzate operatorului național de transport feroviar, în rezultatul achizițiilor de bunuri/piese și alte consumabile la prețuri majorate excesiv, prin intermediul grupurilor de companii afiliate/favorizate de factorii de decizie/ Demers SIS	*
		acțiuni organizate, dubioase, ale unor agenți economici interpuși ca furnizori de mărfuri și servicii, la încasarea de la Î.S. „CFM” prin intermediul litigiilor de judecată, a unor datorii formate abuziv, în sumă totală de peste 10 milioane de lei (inclusiv taxe de stat, dobânzi de întârziere)/ Demers SIS	*
	Total		*
Total alte scheme ilicite			905,487 mil. lei
V.	Atac de tip raider		
	Litigiu de judecată cu SRL „TRANSZALIZNICISERVIS”	pretențiile de încasare de la Î.S. „CFM” a unei datorii de 70 080 000 de euro / Demersuri APP, SIS, Î.S. „CFM”	*
	Total		*

* valoarea prejudiciului nu a fost evaluată de autoritățile care au constatat deficiența

** Calculat la cursul valutar de 1 \$ = 17.80 lei, 1Euro = 21.30 lei